

LAHOLMS TIDNING

N:R 70. ARG. 29.

Laholms Tidnings Tryckeri, Laholm

TORS DAGEN DEN 24 MARS 1960

Ansvarig utgivare J. B. Bengtsson

Lösnummer 25 öre.

Jordbruk från släktled till släktled Sju generationer på våxtorpsgård

Släkten komma, släkten försvinna... Vår människovandring är så kort och snart försvinner vi i glömskans djup. Men bestående är jorden, gården, det vi skapat. Där det ena släktledet slutar tar det nya vid. I vår tid av hets och jäkt och snabba kommunikationer är det dock inte ofta man hittar många släktled på samma gård, men så är fallet på en gammal vacker gård i Menlösa i Våxtorp där just nu den sjunde rakt nedstigande generationen tar vid.

Alldeles enastående är väl inte detta, och i sin nyutkomna bok "Bygd och bonde" berättar författaren Axel Ewertz om bl. a. släkten på Bollaltebygget. Men annars torde det vara mycket sällsynt att gården gått från far till son i sju generationer och än mer sällsynt torde det vara, att alla köpehandlingarna finnas bevarade på gården som hos lantbrukaren Amon Johansson och hans hustru Frida på Menlösa 3:6 där nu sonen Sven Esse Amonsson trädjer till.

Gården ligger mycket vackert en bit söder om stora landsvägen mellan Våxtorp och Hasslöv med Hallandsås som en majestätisk bakgrund. Ursprungligen var den en av fyra gårdar i Menlösa by, som skiftades ut under storskiftet. Den fick dock behålla sin ursprungliga beteckning om än den i de allra äldsta pappren kallas för "Mällösa". Eftersom den då hamnade på den sämsta delen av jorden fick den något större areal och omfattar nu 36 tunnland blandad sand- och mulldjord.

Kring själva gården är jorden jämn och bra men ägorna sträcker sig ända ned till Stensån i söder och här finns ett kuperat och mycket vackert landskap, som dock är föga lämpat för rationell jordbruksdrift. Det skall också säas in till vad det är för dyrbart att bruka, förklarar den nye ägaren Sven Esse Amonsson.

Byggnaderna är ovanligt trivsamma med sina över hundra år på nacken. Gården är kringbyggd och allt har ordnats rationellt. Även här tänker man främst "spar på stegen", och fodret är lätt tillgängligt åt både kor och grisar. I stallet står en gammal trotjänare, en grannhäst med ett föl, och när nu Amon och fru Frida flyttar, så flyttar den också. Det är många år sedan traktorn gjorde sitt intåg på Menlösa 3:6 och i dagens läge har hästen intet existensberättigande på ett modernt halländskt jordbruk.

36 tunnland hör till själva gården och dessutom arrenderar man 12 tunnland jord, huvudsakligen av Menlösa. Det blir

ett ca femtio tunnlands enmansjordbruk, som Sven Esse och hans blivande maka själva skall sköta. Det blir jobbigt men krafter har den nu 30-åriga egne bonden och han räds ingalunda för uppgiften. Nu har man åtta kor och sex ungdjur men fler blir det vad tiden lider. Ett femtiotal grisar föder också gården — om det blir sugor eller gödsvin får tidsläget utvisa. Jordbruket kommer att drivas i relativt traditionsbundna former.

Vi trädjer in i den långa och låga men utomordentligt trivsamma boningslängan. Här har under vinterns lopp restaurerats och reparerats för ungherrskapet. Bjälkarna i taken har lyfts upp, men annars har huset behållit sin genuina prägel av forna tiders bebyggelse på den sydhalländska landsbygden. Dit hör givetvis en storstuga tvärs genom hela huset med fönster både i norr och söder och med värmeledning och moderna bekvämligheter.

Forts. å nästa sida.

Amon Johanssons vackra gård i Menlösa har i sju direkt nedstigande generationer vandrat i släkten.

Kommunalförbundets bokslut färdigt Polishusets arkitektkostnad 28.000

Styrelsen för Södra Hallands kommunalförbund har avgett sin berättelse över räkenskaper för 1959. Av desamma framgår att polisväsendets stat slutar på 290.709 kr mot i staten beräknat 286.261 kr. Den övervägande delen utgör givetvis polislönerna och årets överskott är 6.624 kr. Av inkomsterna utgör statsbidraget 108.448 kr och kommunerna bidrag 182.260 kr.

Fördelat på de olika kommunerna gör detta för Laholms stad 69.549 kr, Hishult 9.027 kr, Kärnerna 6.624 kr.

(Forts. å sid. 3)

Laholms rotarianer höll första intercitymötet

Laholms Rotaryklubb, som i dagarna för fyra år sedan högtidligt höll sin charterfest, avhöll i går sitt första intercitymöte under ganska god tillslutning från klubbarna i Halmstad, Båstad och Markaryd. Laholms president bagaremästare Fredrik Johanson, hälsade välkommen varefter fyra laholmsrotarianer berättade sina erfarenheter i fråga om internationellt utbyte.

Dr Lars Edén kaserade om besök i Rotaryklubbar på kontinenten, bl. a. i Portugal, Italien,

Grekland, Schweiz, Österrike och Tyskland. Boktryckare Enar Tyrdell talade om Laholmsklubbens resa i föl till väntan Stege. Jordbruksinstruktör Bror Håkansson uppehöll sig vid det internationella ungdomsutbytet och tandläkare Axel Nilsson berättade om vad man kunde göra för gästande rotarianer, speciellt från andra länder.

Efter detta berättade de gästande rotarianerna om sina erfarenheter av internationellt utbyte både hemma och borta. Från Markaryd talade bankkamrer Josef Alfredsson och rektor Lars Norén, Strömsnäsbruk, som berättade om de utländska studenterna, som brukar gästa den internationella studentlägret i Lund. Laholmsklubbens fadder, konsult Nils Lövgren, Halmstad hade de allra bästa erfarenheter av ungdomsutbytet. Trevliga glimtar förmedlades också av bankdirektör Harald Berg, Båstad samt direktör Holger Ihre och redaktör Eric Håge, Halmstad. Gästernas tack framfördes av rektor Norén, Strömsnäsbruk.

Många nya scouter i veingekår

Veinge scoutkår hade på onsdagen fest i Folkets Hus, Genevad, där scoutupptagning förrättades av distriktschefen, utbildningschef Bo Gulve, Halmstad.

Upptagna till tredje klassare blev Knut Andersson och Bengt Jacobsson, till andre klassare Ad-dick Gunnarsson, Sven Johansson, Morgan Persson och Hans Jacobsson samt till förstklassare Bo-Göran Jacobsson, Martin Andersson, Jörgen Johansson, Lennart Lundgren, Uno Gunnarsson, Kjell Johansson, Stig Johansson och Per Paulsson. Ett 100-tal personer var närvarande vid den trivsamma festligheten. Programledningen från Ivö-lägre-t — Torsten Simonsson och Sven Bergström — ledde underhållningen, vilken upptog allsång och sketcher.

Tankinformation i Eldsberga för mjölkproducenter

Medlemmarna i Halmstads Mejeriförenings västra distrikt har hållit ordinarie distriktsmöte i Eldsberga under Daane Dellens ordförändskap.

Ett styrelseförslag om framflyttad utbetalningsdag för en bättre arbetsfördelning på kontoret avstyrktes. Vid mötet lämnades information och visades film om mjölkhämtning i tankar.

Till ordinarie fullmäktige vid föreningsstämman valdes: Svan-te Hallonlöf, Mestocka, Lars Jönsson, Veinge, Ake Larsson, Skogaby, Gunnar Karlsson, Göstorp, Gunnar Jönsson, Tönnersjö, Gunnar Jönsson, Lilla Tjärby, Evald Nilsson, Ösarp, Gunnar Gudmundsson, Kattarp, Karl Jönsson, Lejeby, Karl G. Andersson, Tjärby, Erik Ferdinandsson, Tolarp, Knut Larsson, Rönge, Erik Johansson, Vallas, Gunnar Andersson, Fyllebro, Anders Karlsson, San Souci, Sture Jönsson, Trönninge, Erik Jönsson, Trönninge, Herman Andersson, Perstorp, Helge Persson, Liagård.

Supplanter: Håkan Johansson, Mestocka, Ingemar Persson, Veinge, Ake Andersson, Skogaby, Adolf Kjellsson, Göstorp, Ivar Karlsson, Tönnersjö, Tore Bengtsson, Östorp, Karl Pettersson, Ösarp, Allan Gustavsson, Ebbarp, (Forts. å nästa sida).

Ett par trotjänare, som lämnar gården: Amon Johansson i Menlösa med den sista hästen och dennas föl.

Knäreds Rödakorskrets har ny arbetsgrupp i Trälshult

Knäreds Rödakorskrets hade i går årsmöte på Svea Svenssons café under ordförandeskap av prostinnan Ragnhild Eriksson. Styrelseberättelsen föredrogs och godkändes. Av densamma framgick, att medlemsantalet utgjort 168 st. eller samma som förra året. Bland inkomsterna märktes höstfester som gav 1142 kr, riksinsamlingen 395 kr och Mors blomma 51 kr. Kretsen har skänkt 500 kr till flyktinghjälpen och 300 kr till cp-barnen varjämte behövande inom kommunen fått bidrag i olika former för ca 300 kr.

Utlåningsförrådet har varit flitigt anlitat. Kretsen har också bjudit patienterna på ålderdomshemmet på kaffe varvid prosten Eriksson medverkade. En sjukvårdskurs med 20 deltagare under ledning av syster Thora Nilsson, Vallberga, pågår just nu. Sedan gammalt har

en arbetsgrupp varit i verksamhet i samhället och en i Svenshult men under året har dessutom en startats i Trälshult. Dessa har varit i livlig verksamhet och tillverkat handarbeten, förkläden o. dyl. som sedan för-sålts i tombola.

(Forts. å sid. 3)

Rattfyllnerimålen började förekomma Plock ur LT för tjugofem år sedan

Tingsförhandlingarna i Laholm för 25 år sedan voro betydligt mera koncentrerade än vad som nu är fallet och som regel höll man på två dagar i månaden fast hoppet mellan tingsförhandlingarna ibland kunde vara ändå längre.

Tingspredikan hölls den 18 januari 1935 av kyrkoherden O. Cervin i Laholm medan rättens ordförande var häradsbövding A. W. Rundquist. I en kommentar till förhandlingarna, som refererades rätt så kort, konstaterade Laholms Tidning att "de första rattfyllnerimålen börjar komma". Rätt anmärkningsvärt är, att man i referaten för 25 år sedan även i ganska bagatellartade mål talade om namnen på svarandena. Voro målen aldrig så lite komplicerade blev det genast uppskov och att samma mål kunde komma före vid tre, fyra olika ting hörde ingalunda till ovanligheterna.

Den nedlagda sockerfabriken i Genevad — den lades ned 1931 — spökade fortfarande och inte minst kommunalmännen i Tjärby hade vissa förhoppningar på att den åter skulle komma igång. Men när Laholms Tidning frågade en överingenjör på sockerbolaget i Malmö i denna fråga fick man ett kategoriskt svar: Sockerfabriken i Genevad existerar inte längre och det är därför onödigt att orda om den. Det finns bara "skallet" kvar. Men samtidigt frarhöll han, att byggnaderna och läget var bra så att någon annan industri kunde komma dit. Så blev ju också så småningom fallet.

För 25 år sedan hade Laholms stad en "gatunamnsnämnd" — den finns inte längre och vi skulle tro, att det, i den mån här döpes några nya gator, är drätselkammaren, som får förrätta dessa. Bland de gator, som nu fick namn, märktes Idrotts-gatan, Timmermansgatan, Repslagaregatan m. fl. En massa kvarter fick också sina namn i denna stora "döpselseakt".

En för den tiden stor militärmanöver ägde rum på Hallands-åsen den 26—27 januari då ej mindre än 800 man militärer och landstormsmän deltog. Någon hemlighet gjorde man inte av manövern utan det omtalades, att stridshandlingarna skulle ä-

ga rum mellan Hunnestorp och Hulebäckseröd där allmänheten hade möjlighet att följa stridshandlingarna på vägarna. I en längre artikel på måndagen i tidningen lovordades både landstormens och lottornas insatser i manövern.

Kyrkofullmäktige i Laholm hade på sitt sammanträde uppe frågan om att övertaga Skogaby kapell. Detta hade byggts 20 år tidigare och nu hade en reparationskostnadsberäkning till 5.300 kr men föreningen hade bara 1.400 kr. Det blev en lång diskussion innan frågan remitterades till kyrkorådet. Flera talare tyckte nämligen att "det var (Forts. å nästa sid).

Mellbystrand inför badsommaren

Man röjer för parkering och servicestation

— I föl räknade vi att ca 35.000 bilar besökte Mellbystrand och i sommar tror vi att det kommer 50.000. Men när motorvägen blir fullt färdig blir det minst 100.000 bilar om året här ute. Då gäller det att ha möjligheter att taga emot alla och inte minst att ha parkeringsplatser.

Det är "Mellbystrandskungen" direktör Bror Färe, som berättar detta om sina planer för Mellbystrands utbyggnad. Laholms Tidning har tidigare återgett del om dem och nu håller de på att förverkligas under direktör Färes eget överinseende.

Den största förändringen sker uppe vid Strandhotellet. Söder om detta ligger en stor tomt utmed Kustvägen. Den har varit märkt så mycket då den varit beväxande med en massa snår och småskog men nu har här röjts bort det mesta av detta. I mitten på tomtens fanns en hög kulle, och denna har nu

Direktör Bror Färe skådar ut över sina domäner i Mellbystrand. I bakgrunden Strandhotellet och gravmaskinen, som jämnar tomten intill för att bereda plats för bensin- och smörjstation.

schaktats bort. Med en grav-maskin och ett par lastbilar går jämnandet snabbt och fint.

— Här skall byggas en stor serviceanläggning för bilar med bensinpumpar, tvätt- och smörjhall, berättar direktör Färe. Det är ju synd att låta en så fin tomt ligga till ingen nytta och det har varit be-drövligt, att här inte funnits någon möjlighet att få en droppe bensin eller få tvättat eller

smort en bil. Men nu skall den saken ändras.

— Jag har ju tidigare talat om att jag skall bygga en kongresshall och den skall också ligga söder om Strandhotellet och delvis på den nyrojdade tomt. Den kommer att ligga jäm-sides med caféet med dörrar från detta in i hallen. I år hin-ner vi dock få den byggd men planerna är ingalunda avskriv- (Forts. å nästa sida).

"Tioprovaré" med tur

Ca 500 laholmare gjorde slut på sina tio förstaperiods-kuponger i Sport 60-häftet. Bland dessa har nu tre lyckliga vinnare av penningpri-serna dragits.

Liselotte Axelsson, Altona-vägen 11, blir 25 kr rikare vid ett besök hos Hågerströms. Ginger Karlsson, Ängel-holmsv. 37, får 15 kr som andra pris.

Egon Jensen, Margaretaga-tan 26, hade tur för en tia vid dragningen.

8.000 Sport 60-prov i Laholm Korvpromenaden samlade 311

Onsdagskvällens korvpromenad samlade inte mindre än 311 deltagare, och då husmodersrundan tidigare på dagen lockat 17 blev dagens sammanlagda resultat 328, hela kampanjens bästa vardagssiffra. Därmed passerades två milstol-par, nämligen 1.000 prov för andra perioden och 8.000 prov för hela kampanjen. Den sammanlagda poängen uppgår till 2.860.

Scouternas gärdagsarrange-mang utgick från Stortorget, där ett stort antal gångare samlades. Med facklor i täten och till to-nerna av musik från Laholms Radioaffärs högtalarebil styrde taget ut mot Sägghuset. Här vän-tade flammande bål och korv avsedd att grillas.

Scouterna hade i optimistisk anda anskaffat 200 korvar som gick åt i ett enda svep. Också sport 60-häftena tog slut, och en del av de nytilkomna gången-tusiasterna blev utan. Den bris-ten går dock att reparera i kväll, då häften kan fås i kiosken vid (Forts. å nästa sid).

Laholms Tidning kostar för april 4:50, april—juni 12:— samt till årets slut kr. 35:—.
Prenumerera alltid först och främst på ortens egen tidning — LAHOLMS TIDNING!

MARKARYDS-BYGDEN

Laholms Tidnings lokalredaktion: Markaryd, Villagatan
Redaktör: Sven B. Jönsson. Tel 10150.

Markarydsortens Konsumentförenings

medlemmar kallas härmed till ordinarie föreningsstämma, söndagen den 27 mars 1960 kl. 14.30 å Järnvägshotellet, Markaryd. Föredrag av chefredaktör Frans Nilsson, Hålsingborg. Kaffeservering. Musik och underhållning av Folkans revy, Halmstad.

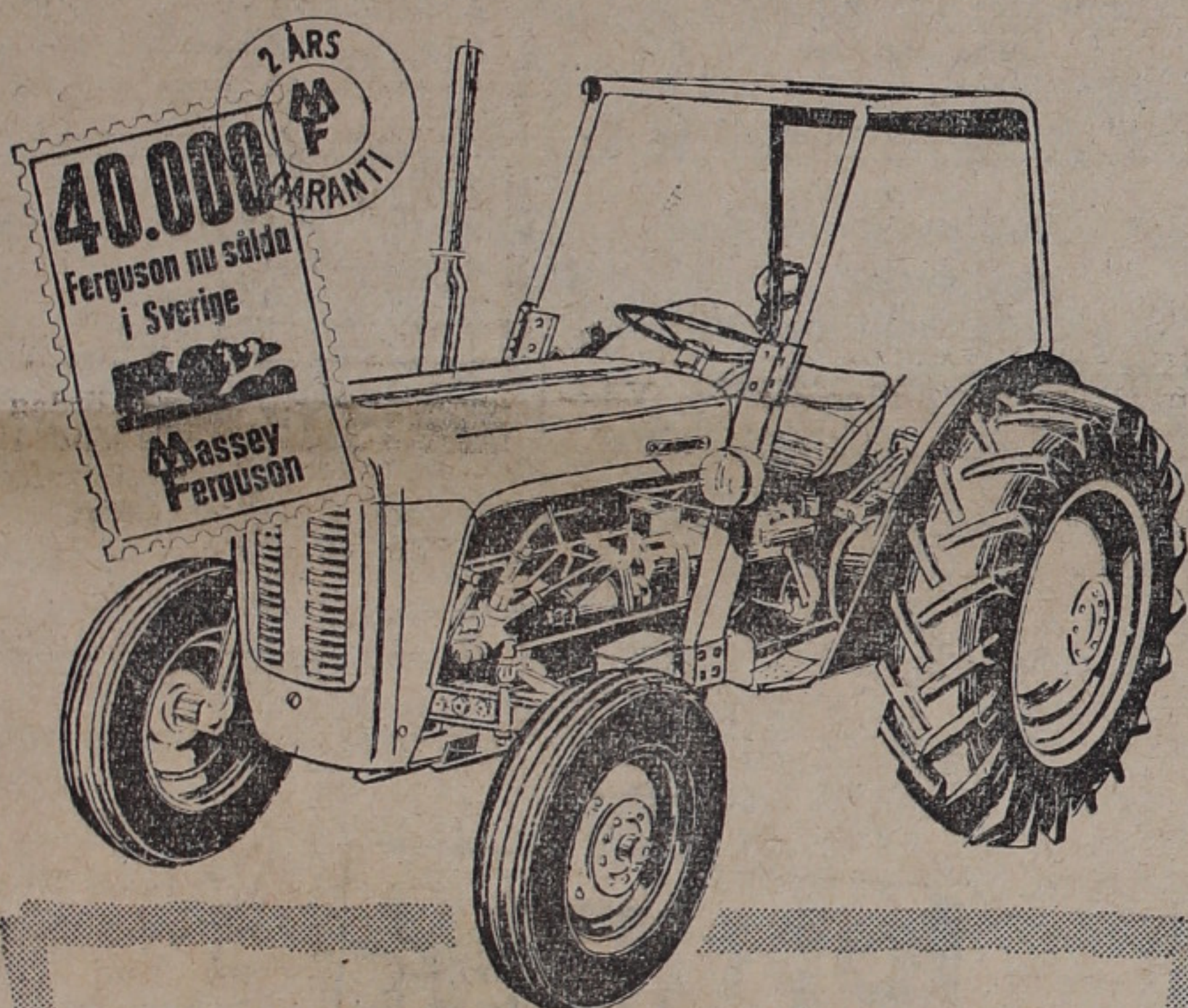
Vårens vackra

KLÄDNYHETER

nu hos

Lindbergs
— Kläder att lita på —

Se våra skyltfönster! Tag en "titttrond" i affären!

MF 35 numed
NY DIESEL

- ännu högre effekt
- ännu bättre segdragningsförmåga
- ännu längre livslängd
- ännu lättare start

Se **Massey-Ferguson** hos

Aukt. återförsäljare

BRÖD. OLSS ONS BIL AB
Markaryd. Tel. 100 38. 100 89

Markaryds Bridgeklubb spelade i tisdags första omgången i klubbmästerskapen. Medelpoängen var 168 och över denna poängsumma kom följande par: 1) Ruth Dahlström-Zita Ohlsson 223 poäng, 2) Göte Lundqvist-Anders Henling 219, 3) Rune Wiesel-Barbro Wiesel 194, 4) Knut Malmberg-Gunnar Ohlsson 174, 5) Ake Jalmgård-Hilding Svantesson 174, 6) Hilding Nilsson-Arne Wingren 172, 7) Daxberg-Daxberg 169.

Råstorpets Idrottsförening

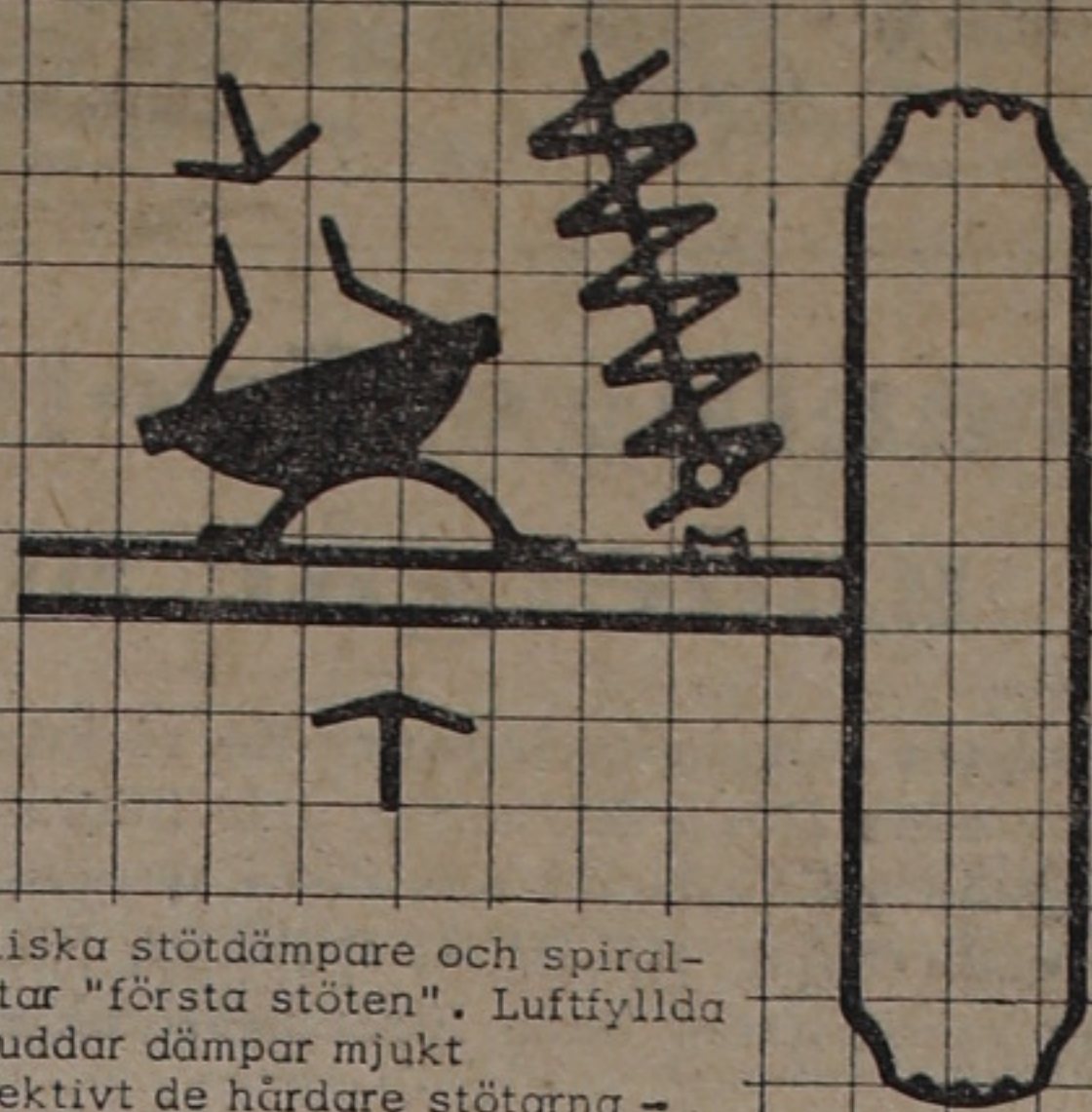
kommer i vår att taga sin nyanlagda fotbollsplan i bruk och kommer invigningen av densamma att äga rum någon gång i sommar under det s. k. schmarupphället. Planen är nu i utmärkt skick och i anslutning till densamma har uppförts en omklädningsavdelning. Laget har alla utsikter att nå en hedrad placering i årets serie och när säkern inte förstärkningar. Sälles här MIF's högertrytt Karl-Erik Karlsson skrivit på övergångshandlingarna och blir han spelkar under vårsäsongen. Dessutom har föreningen fått ett annat nyförvärv i ungaren Geza, som omedelbart är spelkar för Råstorp. Föreningen har engagerat Stig Andersson, Ljungby som tränare.

Jag
såg
igår...

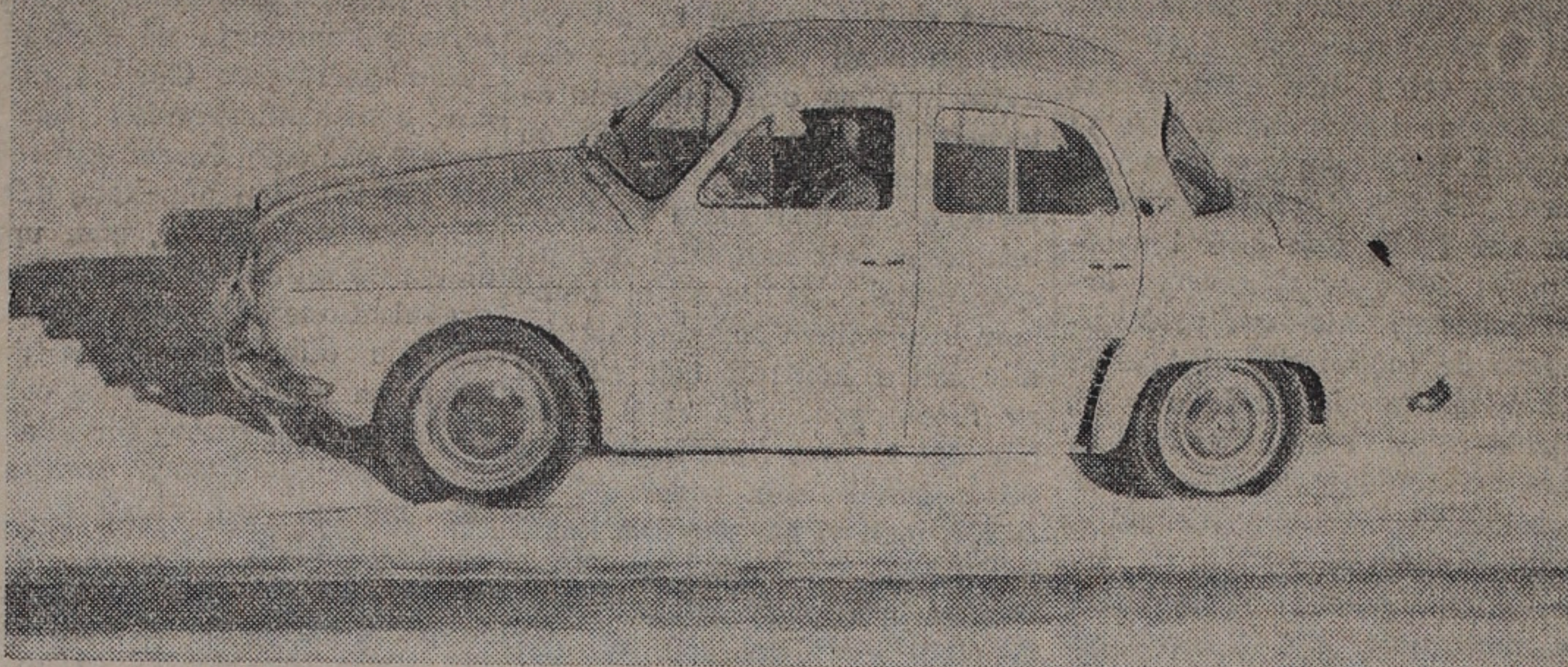
...att vägförvaltningen vårstadsde i Våxtorps samhälle.

... att snön som i vintras fraktades från Stortorget och stadens gator till fotbollsplanen vid vattenfontänen nu smält undan. Men kvar är ett lager av korpapper, slipepinnar, cigarettfimar och grus. Inget trevligt underlag för lekar och idrottsliv precis.

... att det föreföll mycket märkligt ute vid såghuset i går kväll, när myllret av Sport 60-n deltagare var på väg hem utan facklor. Nog borde väl staden kunna kosta på sig några lampor härute.

AEROSTABLE
-DET NYA
FJÄDRINGS-
SYSTEMET
MED
LÜFTKUDDAR

Hydrauliska stötdämpare och spiral-fjädrar tar "första stöten". Luftfyllda gummikuddar dämpar mjukt men effektivt de hårdare stötarna - särskilt när vagnen är tungt lastad.

Tack vare Renaults nya fjädringssystem åker Ni ännu säkrare och bekvämare i Dauphine. AEROSTABLE består av hydrauliska stötdämpare samt relativt mjuka spiral-fjädrar som kompletterats med luftkuddar och gummimuffar - utan några komplicerade och servicekrävande detaljer. Dauphine "flyter" fram t. o. m. över den ojämnaste vägbana oavsett belastningen.

4 DÖRRAR - OCH BARNSÄKERT

Barnen skall vara i baksätet och bakdörrarna skall vara barnsäkra! Dauphine ger Er 4-dörrarsbekvämlighet med 2-dörrarsäkerhet tack vare de nya säkringsanordningarna på bakdörrarna.

CANADA-VÄRME FÖR SVENSK VINTER

Dauphine är utrustad med "Canada-värmen", som specialkonstruerats för Kanada och de nordiska länderna. Canada-värmen ger infria rutor runt om och behaglig värme i hela vagnen - även åt passagerarna i baksätet tack vare en särskild varmluftsinsblåsning under baksöffen.

FERLEC - DEN AUTOMATISKA KOPPLINGEN

Ni kan också få Er Dauphine med Ferlec - den automatiska kopplingen - för ännu bekvämare och säkrare körning.

RENAULT Dauphine

Frankrikes största industri

DET KOSTAR faktiskt MINDRE MED...

Generalagent: SVENSKA RENAULT AB. Återförsäljare och service: HALMSTAD - Sandströms i Halmstad Bil AB, Karl XI:s väg 19, tel. 188 30. LAHOLM - Sandströms i Halmstad Bil AB, Storgatan 1, tel. 11290. Dessutom ett 80-tal återförs. och serviceverkstäder runtom i landet.

Kommunal ...

(Forts. fr. sid. 1)

rup 18.431 kr, Knäred 13.979 kr. Laholms landskommun 16.750 kr, Ränneslöv 21.558 kr, Veinge 19.864 kr och Våxtorp 13.099 kr.

Fastighetsförvaltningens stat slutar på 74.689 kr och här utgör tomtkostnaden 39.488 kr, och arkitektkostnaderna 27.975 kr. Inkomsterna utgöres helt av bidrag från kommunerna på 50.000 kr. Dessa fördelar sig sålunda: Laholms stad 19.074 kr, Hishult 2.425 kr, Karup 5.101 kr, Laholms landskommun 4.480 kr, Knäred 3.834 kr, Ränneslöv 5.990 kr, Veinge 5.508 kr, Våxtorp 3.584 kr. Arets underskott utgör 23.404 kr.

Administrationns inkomster och utgifter balanserar på 13.272 kr varav arvoden och sammanträdeskostnader utgör huvudparten. Enhetsskoleutredningen har kostat sammanlagt 4.371 kr. Tillgångar och skulder balanserar på 43.598 kr. Beräknad fodran på statsbidrag utgör 118.280 kr. Revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet.

Knäreds ...

(Forts. fr. sid. 1)

Till styrelseledamöter omvaldes de i tur avgående fru Lisa Svensson och fru Ally Jönsson, Trålhult. Kvarstående i styrelsen är fru Ragnhild Eriksson.

1700-talstavla
kostade 1,8 milj
på londonauktion

LONDON (TT-Reuters)

Rekordsumman 130.000 pund (1.885.000 kr) betalades på onsdagen för en porträttmålning av den kände engelske 1700-talskonstnären Gainsborough.

Målningen som heter "Mr och Mrs Robert Andrews i en park" köptes vid en auktion hos Sotheby's av en konsthandlare i London. Det föregående rekordet för en engelsk målning lög på 104.000 pund (1.508.000 kr) som betalades för Gainsboroughs berömda "Blue boy".

Två Canaletto-målningar såldes vid auktionen för 32.000 resp 20.000 pund (464.000 resp 290.000 kr).

En Rembrandt-lavla, "Mansporträtt", gick för 40.000 pund (580.000 kr) och "Porträtt av ung kvinna" av samme mästare för 22.000 pund (320.000 kr).

På sju minuter hade gamla konstverk ropats in för 218.370 pund (omkring 3.190.000 kronor).

fru Stina Heed, fru Lydia Johansson och fru Marta Auselius, samtliga Knäred samt fröken Stina Georgsson, Svenshult. Till revisorer omvaldes fru Svea Berdenius och hr Filip Holmström med hr Assar Landén som suppl. Representanter vid länssamfundsmötet blev Ragnhild Eriksson och Ally Jönsson. Efter sammanträdet följde

"Rånad" hade
själv stulit
alla pengarna

HÅLSINGBORG (TT)

Den 20-åriga hålsingborgsflicka som i tisdags kväll i förra veckan uppgav att hon blivit rånad på 3.000 kr erkände på onsdagen att överfallet var uppdiakt.

Det har kommit fram att en manlig kollega fått pengarna av henne för att täcka en brist i kassan i det trafikföretag där bägge arbetar. De har bägge tagit pengar men hur mycket är ännu inte klarlagt.

Mannen sitter anhållen sedan några dagar liksom flickan. Hon har i det längsta hållit fast vid sin tidigare berättelse att hon i porten till sin bostad blev slagen i huvudet så att hon förlorade medvetandet och att hennes portfölj med pengarna var borta då hon vaknade till sans.

En annan försikringring inom samma trafikföretag håller samtidigt på att utredas. Det gäller ett ungefär dubbelt så stort belopp. En 30-årig man är anhållen och har begärts häktad.

samkväm med kaffedrickning och film om CP-barnen.

Knäred

Kolonivärlden och rasproblem är det aktuella ämne, som rektor Oskar Ekelund, Lund, behandlar i sitt föredrag i Knäreds skola fredag kväll. Se annons!

Familjenyheter

FÖDELSEDAGAR

75 år

fyller i dag f. hemmansägaren Ernst Fredriksson, Ekön, Hinneryd.

70 år

fyller den 25 mars fru Gerda Engelbrekt, Markaryd.

Jubilaren är född i Hinneryd och emigrerade hon till Amerika 1913. Hon vistades där i 35 år och redan under sitt andra år på andra sidan Atlanten kom hon med i baptistförsamlingen och har hon sedan dess varit verksam inom denna organisations församlingar på de platser hon varit bosatt. 1919 ingick hon äktenskap med pastor Engelbrekt och för 7-8 år sedan slog sig makarna ner i Markaryd. Maken avled för 5 år sedan.

Inom baptistförsamlingarna har fru Engelbrekt nedlagt ett betydande arbete inom säng- o. musikföreningarna och för två år sedan fick hon motta baptistförsamlingarnas förtjänsttecken för sin insats på detta område.

60 år

fyller i morgon fru Marta Svensson, maka till fastighetsägare John Svensson, Mellbystrandsvägen, Laholm.

60 år

fyller i morgon fru Anna Hildeborg Lundgren, maka till lantbrukare Otto Lundgren, Ävarp, Östra Karup.

60 år

fyller i dag Emma Paulia Karlsson, Skogsgård, Mestocka. Hon är duktig och arbetsam och sköter hushållet för sin son vilken innehar en gård.

60 år

fyller den 24 mars grovarb. Bror Arthur Svensson, Apoteksgatan 8, Markaryd.

50 år

fyller i morgon fru Anna Elisabeth Malmström, maka till mjölkbedömaren Ake Malmström, Veinge by. Hon är född i Veinge och en duktig och arbetsam människa, som helt ägnar sig åt sitt hem. Personligen är hon gladlynt och trevlig.

50 år

fyller i morgon civilförsvarsdirektör Rolf Bernstein, Halmstad. Han har tidigare varit civilförsvarsdirektör i Norrbotten och kom till Halmstad 1955.

DÖDSFALL

Oskar Larsson. I en ålder av 77 år avled i tisdags köpmannen Oskar Larsson, Norra Haghult, Markaryd. Den bortgångne var född i Traryd och under en tid drev han ett lantbruk i Gråsholma, Traryd, varefter han flyttade till Kristianstad där han etablerade sig som köpmann och var bosatt under en lång följd av år. Han flyttade därefter till Malmö och har nu sist vistats hos system och svägers Dorotea och Hjalmar Pettersson, Norra Haghult, Markaryd. Närmast sörjande är syskon och syskonbarn.

Axel Peterson. Lektor Axel Peterson, Halmstad, har avlidit. Han var född i Skölvene 1890. Han tjänstgjorde som lärare bl. a. i Uppsala och Luleå. Till Halmstad kom Peterson som lektor 1931 vid Halmstads högre allm. läroverk där han tjänstgjorde till uppnådda pensionsåldern 1956. Närmast sörjande är maken, Estrid, ämneslärarna vid Halmstads högre allm. läroverk, sonen Lars, stud. samt syskon.

Ingrid Jensen. Fru Ingrid Jensen, Båstad, har efter en

(Forts. å sid. 5)

Ett gott val-
aromgaranterat
LUXUS!

Ja, LUXUS är verkligen härligt - och lika gott antingen Ni väljer omalet kaffe i paket, malet kaffe i vacuumbrik eller nyheten LUXUS ISOPAC! LUXUS ISOPAC i lätthanterligt paket är ett vacuumkaffe av högsta kvalitet, sådant som Ni hittills kunnat få endast i burk. Aromen hos LUXUS ISOPAC bevaras nämligen med m j u k v a c u u m - alldes som hos burkkaffet. LUXUS ISOPAC finns i flera olika malnings- och rostinnsgrader. Nästa gång Ni köper kaffe, se då till att Ni får LUXUS!

LUXUS aromkaffe säljes i ICA-anslutna affärer.

LUXUS KAFFE

kaffet med den goda aromen

Alla är
VÄLKOMNA
till
JORDBRUKSKASSORNA
med sina sparmedel

insättarnas
behållning:
över
1.100 MILJONER KRONOR

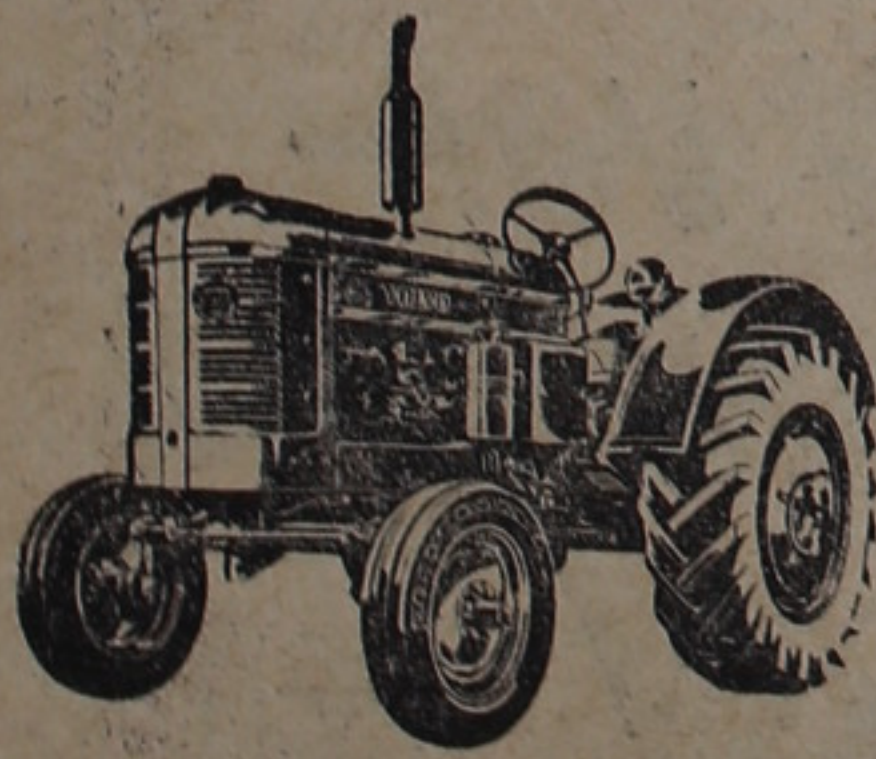
BOXER
mästartraktorn

Låg bränsleförbrukning, dragstyrka och segdragningsförmåga utöver det vanliga, kraftig hydraulik med 1300 kg lyftkraft, driftkraft 52 hk dieselmotor med filterutrustning och startsystem av högsta klass — detta är några av argumenten för BOXER — den helt nya traktorn från Bolinder-Munktel.

- Boxer har också:
- 6 arbetsväxlar, 4 transportväxlar och 2 backväxlar
 - helt oberoende och drivhjulsbärande kraftuttag
 - differentialsärr som standard
 - ställbar sila, bekväm påsligning och god sil

Hallands Lantmäns Centralförening
Maskinavdelningen

Aktuellt!
För vårbruket

Volvo traktorserie
Bensin och diesel

STALLGÖDSLESPRIDARE Tive
KONSTGÖDSLESPRIDARE för traktor- och hästdrift,
Ysta-Yrsa och Wilmo.

TRAKTORPLOGAR

SLADDHARVAR Kultivatorer Saxonia Arvika.

RADSANINGSMASKINER

POTATISSÄTTARE för traktordrift, 3- och 4-radiga med gummihjul samt 2-radiga för montering på hydraulisk lyft.

CAMBRIDGEVÄLTAR, 3-delade
samt alla övriga lantbruksmaskiner.

Välkomna in och bese maskinerna, de flesta finns i lager.

Laholmsortens
LANTMANNAFÖRENING

Tel. 10025 & 10425.

Gynna LT:s annonsörer

Föreningsrörelsens struktur undergår ständig förvandling

I all vår rationaliseringsiver får vi inte glömma bort medlemmen — människan, fastslog ordföranden Gösta Göransson när Södra Hallands ordförbund av RLF höll sin stämma i Halmstad på tisdagen och detta väderströks i alla högsta grad av dagens föredragshållare, studierektor HILDING RÖSTIN, Stockholm, som i ett utmärkt anförande slog vakt kring solidariteten inom föreningsrörelsen.

— Jag tänker inte tala så mycket om solidariteten, framhöll rektor Röstin, men den finns alltid i bakgrunden och är i själva verket grunden, som föreningen bygger på. Men det finns några fundamentala fakta, och det är att medlemmen äger föreningen och i följd därav också bestämmer i föreningen. När vi på 30-talet byggde upp våra moderna försäljningsorganisationer var det RLF, som gick i spetsen. Vi lärde av arbetarnas organisationer, att om medlemmarna är solidariska så kan de också skaffa sig fördelar. Vi tänkte också, att om vi kan ta vara på våra intressen både fackligt och ekonomiskt kan vi också få fördelar.

— Men varför är jordbrukarna medlemmar i sina föreningar? Det kan vara av övertygelse, tvång, konjunkturer och så en fjärde grupp, som om man frågar dem närmast svarar: vet inte. Men hur många är väl av egen erfarenhet övertygade om mejeriets eller slakteriets förtärlighet — de följer bara efter någon annan som de vet är en klok och förståndig man och som är med. Men det skall vara ekonomiskt riktigt att vara med.

— När de första mejeriföreningarna bildades kring sekelskiftet var det priset på mjölken och den rättvisa behandlingen, som var grundstenen. Lika viktigt är rättvisekravet i köp och försäljning och därför bildades våra lantmannaföreningar. Till detta kom att bildandet av en förening ofta var enda möjligheten att vinna avsättning för våra produkter. Vi anser, det självklart att det finns mejerier och slakterier men så var inte fallet kring sekelskiftet.

— På 30-talet kom priset i förgrunden medan man nu i bland tycks glömma, att föreningen kommit till för att ordna avsättningen. Ibland får vi medlemmar, som lockas av konjunkturerna och detta gäller särskilt skogsägareföreningarna. Men av våra förtroende män inom föreningarna bör man kräva hundra procentig solidaritet och i det fallet tänker jag främst på jordbruksskassor.

na där alltså många står utanför.

— Kapitalet till våra föreningar har vi främst skaffat oss genom insatser och mindre fonder — det senare mest av skatterekniska skäl. Grunden är att var och en skall deltaga efter den nytta han har och insatserna återbetalas som regel när en jordbrukare slutar med sitt jordbruk. Genom detta vet jordbrukaren att han där har ett sparkapital. Att kapitalet kommer insatssvågen betyder att det blir bättre kontroll och skötsel av föreningen. På sista tiden har det i vissa föreningar satts ett insatstak, som regel vid kr 20.000, men vi har numera kommit under fund med att detta inte var riktigt lyckligt. Vi undersöker för närvarande om det går att dela på "taket" och finna någon bättre väg.

— Med äganderätten följer bestämmanderätten, konstaterar rektor Röstin vidare. Det gick lätt så länge vi hade små föreningar men med våra stora har vi fått en "valdemokrati" med kretsämöten och fullmäktige, och frågan är, om man kan bibehålla intresset lika starkt. Så väljer vi en styrelse och tendensen är att ju större förening ju mindre styrelse "för effektivitetens skull". Styrelsens viktigaste uppgift är att tillsätta verkställande direktören men glöm inte att det är lika viktigt att kunna avsätta honom.

— Vi går mot en strukturrationalisering vare sig vi vill eller ej, men frågan är om de unga jordbrukarna på "enmansjordbruket" kan få tid att ägna sig åt föreningsarbetet. Det har de knappast men de stora föreningarna kräver mycken tid. Om vi låter ungdomen förstå, att föreningsarbetet inte enbart betyder mödor utan också har sin

nytta, så blir det dock ljusare för alla.

Efter rektor Röstins föredrag följde diskussion där bl. a. Arne Jacobsson i Veinge påpekade, att det som nu sker ute i Europa ger oss anledning att ännu fortare komma in på strukturrationaliseringen. Går vi miste om sexstamsmärken har vi endast vår egen föreningsrörelse att lita till. Han påpekade också de stora svårigheter, som uppstår inte minst för den fackliga organisationen i gränstrakter, där de olika ekonomiska föreningarna möts. Han ville också ha bättre upplysning för alla de föreningsmedlemmar, som sitter hemma och aldrig går på sammanträden.

Algot Hantoft i Hansagård fann det glädjande att man funnit, att insatstaket vid 20.000 kr inte var så bra som det talats om. Han ansåg kapitalbildningen genom insatser vara den enda rätta vägen för föreningarna och även en garanti för företagets skötsel.

Vidare diskuterades mycket livligt de flukturerande priser, som HAESS ibland tillämpar i fråga om nötköttet innan Gösta Göransson till sist slog fast, att det är mycket viktigt att hålla uppe medlemsvärden

Auktionspriser.

Auktionen hos lantbrukaren Henry Nilsson, Faritslöv, Västra Karup, hade samlat en talrik publik, ej minst från södra Halland. Högsta pris på en ko blev 1.920 kr och den övriga fina besättningen gick för priser som låg något under topppriset. Kvigor betingades på 1.200—1.500 kr. Kalvarna gick till 500—800 kr., och en sagg med 10 grisar betalades med 900 kr. Ett års hönor kostade 6 kr. per styck. Bland lösföret kan nämnas att mjölkmaskinen klubbades bort för 900 kr och tidig släpottis för inte mindre än 1 kr. per kg. Rekordpris noterades på höet med 31 öre per kg.

Attarp på ny föredragsturné samlade god publik i Getinge

"Attarp" har efter 25 års tystnad åter tagit till orda inför offentligheten. Han påbörjade i går i Getinge en turné genom Halland för att ta orda för bönderna, hur illa de — enligt hans mening — är behandlade. Spegelsalen i Medborgarhuset var så gott som fullsatt, men bönderna var i minoritet. Detta bekymrade emellertid inte talaren. Han tog för givet att samtliga var bönder och dessutom meningsfränder, representerande åtskilliga tusen tunnland halländsk åkerjord.

Efter att inledningsvis ha konstaterat detta och med en stilla förhoppning att Anden skulle ge honom kraft, då "jag endast ger uttryck för edra egna tankar", kastade han sig ut i en räkka anklagelser mot alla de personer, föreningar, institutioner och myndigheter, som alla har det gemensamt att de med större eller mindre framgång försöker lura de fria svenska bönderna.

— Jag brukar inte hålla mig till något bestämt, sade han, och detta fick åhörarna noggsamt erfara. Det gällde att vara med i svängarna, ty efter att ha gett Halmstads Slakteriförening en känga för bl a livdjurshandeln, fick kungen en eloge för att han tänker och talar svenskt samt ådrog sig en förkylning på lantbruksveckan förra året. Jordbruksföredragen i radion hade hos Attarp en för tryck mindre lämplig benämning, för "agronomerna skulle aldrig kunna livnära sig på ett jordbruk". Bortrationaliseringen av de ofullständiga jordbrukaren var nästa etapp, och i samband därmed fick en riksdagsman en honnör för att han interpellat jordbruksministern i denna fråga. Då talaren nämnde jordbruksministern, tappade han målföret för

några sekunder och mumlade något, som kanske inte bör citeras. Därmed var det dags att kasta sig in i den internationella avdelningen. "De låga omkostnaderna i Tyskland och de därmed mindre marginalerna gör att det tyska jordbruket inte kan jämföras med det svenska. När ni läser vad f konsumenten Erik L. Larsson sett i Tyskland, tror ni väl att ni är i himmelen, men det är snarare på motsatta stället ni hamnar".

Snabbt tillbaka till Sverige igen efter en kort vist i Luxemburg. Halva skanska slätten kommer att bli en öken, slog talaren fast med övertygelse. Det är de kreaturläsa jordbruket och mängderna kemiska gödselmedel, som orsakar detta. "De miljoner tjänstemän och tjänstekvinnor vi begävt med, och som sitter på kontor och smutsar ned papper, kunde inte de återbörda en del till den svenska jorden?" (Så måste vi med tystnad förbigå ett avsnitt igen).

Smöröverskottet och dess beästrande var nästa fråga, som Attarp retade sig på. "För 2.40 kr per kg exporterades smöret till Ryssland. På kredit. Två månader senare var smöret slut, och då började man importera. Vad finns det i huvudet på de där gubbarna?" Bernt Hansen tilltalade inte Attarp. "När ni byggt upp centralmejerierna, har den där Hansen fått bron över Öresund färdig, och då kommer tankbilen från Själland med mjölken". När talaren kommit så långt, behövde han avkoppling, och denna skaffade han genom att läsa en dikt, "Bondens klagan", och den kan sägas vara ett koncentrat av det mer än timslånga prätet. Dock med den tillshadn att seminiveterarierna fått ett par rader i dikten men helt saknades i prosan.

De danska bönderna och de svenska taxeringsmyndigheterna samt riksdagsvalet i höst avverkades i ganska rask takt, och därmed ansåg skrivaren att det var på tiden att påbörja deskiffningen av de spridda anteckningarna. Något sammanhang av föredraget stod dock inte att få, såsom framgår av ovanstående.

DAGENS NTF-MANING
Mörkertrafik — farlig trafik,
kräver ansvar, ömdöme,
hönsyn.

Nuvarande linodlingsstöd är god affär för staten

I propositionen om stödet åt lin- och hamphanteringen under budgetåret 1960/61 har kmt bl a föreslagit, att det statliga pristillägget skall sänkas från nuvarande högst 79 öre per kg för en till 1.325 ton begränsad stödberättigad kvantitet linfiber. Jordbruksnämnden, som på uppdrag av kmt undersökt Hallands läns lindodlareförenings ekonomiska ställning, konstaterade att lindodlareförenings ekonomi stabiliserats och att föreningen bör ha goda möjligheter att under 1960 fortsätta sin verksamhet med tillhjälp av ett statsstöd inom ramen för 1956 års principbeslut angående det fortsatta stödet åt lin- och hampodlingen, innebärande en att stöd utgår för linfiber med högst 79 öre per kg för en kvantitet av högst 1.325 ton. I stället har regeringen föreslagit en sänkning av stödet till 61 öre per kg, och detta utan att förebära någon egentlig motivering härför. I en motion av hr Nils G. Hansson i Skegrie m fl yrkas med en mycket vägande motivering att pristillägget även för budgetåret 1961/62 skall utgå med 79 öre per kg samt att medelsbehovet till stödning av odlingen och beredningen av lin och hampa skall beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 1.750.000 kronor.

Jordbruksnämnden har i sin framställning anför, att det stöd som hittills utgått — alltså 79 öre per kg jämte visst stöd till skörden av linfrö — utgör 31,5 proc av medelförsäljningspriset medan gränsstödets exklusive kompensationsavgifter o d för andra vegetabilier per 1 september 1959 beräknats till 42,6 proc. Detta betyder, att om spanadslinodlingen tvingas upphöra kommer det att erfordras ett be-

tydligt högre stöd åt de jordbruksprodukter, som i så fall skulle ersätta spanadslinet. Detta högre jordbruksstöd kan beräknas till nära 500.000 kronor per år. Om hektarskörden antas ha ett bruttovärde av 1.500 kronor uppgår gränsstödets för andra vegetabilier till 639 kronor och pristillägget för spanadslin f n till kr 475.50. Stödet till vegetabilproduktion är alltså kr 163.50 per hektar högre än stödet till spanadslinodlingen.

Beredningen av spanadslinhalmen sker som bekant vid Hallands läns lindodlareförenings linberedningsverk i Laholm. Där sysselsättes ca 275 arbetare och tjänstemän. Spanadslinodlingen har således även stor betydelse ur sysselsättnings-synpunkt. Linberedningsverket är den största industrin i länet söder om Halmstad. Om denna industri skulle någas nedläggas verksamheten synes möjligheterna att erhålla en annan industri med liknande sysselsättningsgrad till samma plats vara mycket begränsad.

Motionärerna påpekar även spanadslinets betydelse ur berednings-synpunkt. Linfibren är den enda textilråvara, som kan framställas inom landet i så stor omfattning att linneindustrin kan framställa landets behov av linnevaror till militära ändamål och även täcka de nödvändigaste civila behoven.

Spanadslinodlingen är av så stor betydelse, heter det slutligen i motionen, att densamma inte bör äventyras genom den i propositionen föreslagna minskningen av stödet. En så betydande sänkning som från 79 öre till 61 öre per kg fiber torde lindodlareföreningen, enligt den av jordbruksnämnden företagna undersökningen, f n inte ha möjlighet att bära.

Spanadslinodlingen är av så stor betydelse, heter det slutligen i motionen, att densamma inte bör äventyras genom den i propositionen föreslagna minskningen av stödet. En så betydande sänkning som från 79 öre till 61 öre per kg fiber torde lindodlareföreningen, enligt den av jordbruksnämnden företagna undersökningen, f n inte ha möjlighet att bära.

utfölda vid Montana-universitetet.

Fransk championjonodling.
Frankrike producerar per år något mer än 35 miljoner kg championjoner. Därav exporteras ca 6,5 miljoner kg. På Paris försävarumarknad såldes under 1958 5,1 miljoner kg odlade championjoner.

Tidig vitthavresort — 5 dagar tidigare än Sol II. Sorten ger god avkastning, är stråstiv och extremt kortsträig.

Pendek är på grund av sin tidighet en bra förfrukt till höst-oljväxter och höstvele och den lämpligaste sorten för odling på utvintrade rapsfält.

W Weibull AB har i Sverige ensamrätt till import av elitutsäde av denna sort.

Weibulls

Landskrona 0418/160 20 Björteorp 0512/202 01 Skänninge Namnansjörop
och våra representanter på orten

NYTT
traktorer

Nu kortare leveranstid på
230 Victor

230 • mycket låg bränsleförbrukning • låga underhållskostnader • i särklass bästa segdragningsförmågan • enastående dragkraft • lättkörd, lättkött och driftsäker.

Varför just 230...
...därför att ingen annan traktor i denna storleksklass kan uträtta mer till lägre kostnader.

Vallberga Lantmannaförening

Tel. 23260 Laholm.

KALI
ger

snabbare tillväxt
rikare totalskörd
högre skörd av torrsubstans och socker

Giv rotfrukterna

KALI

— det betalar sig

RADIO och TV

TORS DAG

den 24 mars

PROGRAM 1

6.00 Vardagsmorgon.
Grammofonmusik.
6.20 Morgonandakt
av redaktör Erik Sollerman.
Sång av Rolf Lundgren.
6.30 Nyheter och väderlek.
6.40 Morton Goulds orkester.
7.15 Andliga sånger.
7.35 Almanackan.
7.40 Morgonandakt i Telestyrelsen
av pastor Olof Olivebrand.
8.00 Nyheter och väderlek.
8.15-8.45 Hemmets magasin.
9.30 Skoloradio 9.30 Komp-kurs
i engelska för folkskolan Klass 5.
10.00 Stoppsignal 10.05 Vad häver
för 10.30 Radioengelska för folk-
skolan Klass 6.

11.00 Musik under arbetet.
12.00 Klockspelet Dagens dikt.
12.10 Liten lunchmusik.
12.30 Nyheter och väderlek. Börs.
12.58 Tidssignal.
13.00 Skoloradio.
Jeppe på Bjergst Komedie av
Ludvig Holberg. Redigerat av
Kari Ejnar Jørgensen (2).
13.45 Tonerna de gå...
14.00 Människor emellan.
Lis Askund besvarar brev om
personliga och sociala problem.
14.30 Lätt konsert
med Gävle radiokorster.
15.00 Riksronden.
15.10 Lite gammaldags.
Förtröelse kvar åttonde dag med
Rustan Alveby och många flera.
15.55 Eftermiddagskonsert.
16.45 Vitpanna.
Hilde Nyblom läser en novell
av Anton Tjechov.
17.00 Sjörapport.
17.10 Barnens brevlåda.
17.45 Det är det som räknas.
Inggerd Lundgren kåserar om
barn.
18.00 Grammofonmusik. 1. Psyke
och Eros, symfonisk dikt (César
Franck) Philharmonia orchestra.
Dir: Carlo Maria Giulini. 2. Vissi
d'arte ur "Puccini" Solist:
Leonie Rysanek Dir: Arturo Ba-
sile. 3. Andante cantabile ur Stråk-
kvartett nr 1 D-dur (Tjajkovskij).
Ungerska kvartetten 4. Capriccio
(Théodore Labarre) Nicanor Za-
baleta, harpa. 5. Für dich allein
(Geel) Cornelis van Dijk, sång.
Bayerska radions symfoniorkester.
Dir: Carl Michaelis. 6. Två irländ-
ska folkmelodier a) The moun-
tains of Mourne. b) Kathleen Ma-
vourneen (arr. Crouch-Crawford).
Robert Farnons orkester. 7. Little
white lies (Walter Donaldson). Ru-
by Murray, sång. 8. Norrie Paramors
orkester. 9. Popularit (Ben Licht).
Ben Licht, piano. 9. Flicka med po-
sitiv (Bobbie Ericson-Erik Sand-
ström) Bertil Englund, sång. Pierre
Westermans orkester. 10. Villen-
valla schottis (Sölve Strand). Sol-
ve Strand och Valle Söderlund.
dragspel. 11. Åh, vilka kysser
(Heinz Kiessling-Seth, Inge) Siv
Malmkvist, sång. Heinz Kiessling-
Seth orkester. 12. Skånska luftvärnskå-
rens musikkår. Dir: Oswald Brodin.
18.50 Meddelanden.
18.55 Väderlek.
19.00 Nyheter Dagens eko.
19.30 Melodier från sekelskiftet.
20.00 Kan man lita på det?
Psykologisk frågespel med Gunnar
Hessel. Uno Stenholm och Pelle
Åberg.

20.35 Enlevvernen, ur: Scerchen.
Opera av Wolfgang Amadeus
Mozart. Text: Steinhilber d. efter
Christian Friedrich Bretzner.
Översättning: Sven Lindström.
Radioarrangemang och regi:
Rene Peterson. Dirigent: Herbert
Sandberg. Personer: Selma Pascha
— Anders Näsland. Osmen hans
unnsyningsman — Sven Nilsson:
Balmonte — Uno Stjernqvist:
Petrille hans värdare. Sven-
Erik Vikström. Constanze. Be-
montes älskade — Margareta
Hallin. Blonde hennes kammar-
jungfru — Carrie Nilsson. Klaas,
en skennare — Eric Gustafsson.
Dessutom medverkade Operakören
och Kungl. hovkapellet. Hand-
lingen utspelas på Solim Paschas
kommarresidens i Turkiet.
20.15 Nyheter och väderlek.
22.30-23.00 Bokförelset.

13.10 Grammofonmusik.
18.35-18.50 Regionalt över
Norrbottens län.
Regionalt över västra Sverige:
Västervik.
Regionalt över Skåne och
Blekinge:
Sydkartan.
18.50 Meddelanden.
18.55 Väderlek.
19.00 Nyheter Dagens eko.
19.30 Mäste man sälja till vem
som helst?
En debatt om rätten att välja
sina kunder.
20.05 Dragspelsgränset
bjuder på lite av varje.
20.35 Ett försvunnet 800-talsrike.
Föredrag av professor
Holger Arbmän.
21.00 Journalen.
21.30 Sovjet i toner.
Margit Vinberg berättar till
några ryska grammofonskivor.
22.00 Apropå.
22.15-22.30 Nyheter och
väderlek.

Danska radioprogrammet torsdag

12.00 Middagskoncert. 13.30
Grammofon. 13.55 Dagens valu-
takurser. 14.00 Skoloradio. 14.20
Kvinnens eftermiddagsprogram.
14.35-15.30 Musik till arbetet.
16.00 Obomusik. 16.20 För piger
och drenge. 16.50 Harald Heist
läser en novell af Harald Her-
dal. 17.15 Grammofon. 17.30 Bors-
kurser, varonoteringer etc. 18.00
Spansk för begynnare. 18.20 En-
gelsk för fortsättare. 18.40 Af-
tenens program. 19.00 Aktuelt
kvarter. 19.15 Fra det ene til det
andet. 20.00 Nedrustning og
magtbalance. 20.30 Danske viser
og sange. 20.55 Torsdagskoncer-
ten fortsat. 22.15 Tyskundervis-
ning. 22.35-23.00 Elektronisk
musik fra Radio NHK, Tokio.

Program II. 18.00 Musik ved

spisetid. 18.40 Aftenens program.
19.00 Aktuelt kvarter. 19.15 Er
butiksdannelsen tidssvarende?
20.00 Torsdagskoncert. 20.45 Far-
mor og børn. 21.00 Jazzklubben.
21.30 Ungdommens radioforlag.
22.15-23.00 Dansemusik.

FREDAG

den 25 mars

PROGRAM 1

6.00 Vardagsmorgon. Grammofon-
musik.
6.20 Morgonandakt av redaktör
Erik Sollerman. Sång av Rolf
Lundgren.
6.30 Nyheter och väderlek.
6.40 Grammofonmusik.
7.35 Almanackan.
7.40 Morgonandakt av pastor Einar
Thurvell.
8.00 Nyheter och väderlek.
8.15 Lediga platser.
8.20 Bohuslav Martinu. Pianokvar-
tett nr 1 (1942).
8.45 Skoloradio. 8.45 The British
Commonwealth and Empire 1 The
Commonwealth Dominions. 9.00
Radioengelska för folkskolan.
Klass 7. 9.30 Peg eller modig?
Scener av Ingrid Fernholm. 9.50
Jean-Jacques Rousseau 10.10 Om
rättigheter och skyldigheter i var-
dagslivet av Ruben Baga-
ström. 10.30 Radioengelska för
folkskolan Klass 6.

11.00 Musik under arbetet.
12.00 Klockspelet. Dagens dikt.
Lunchmusik.
12.20 Husbjukskonsumenten har or-
det.
12.30 Nyheter och väderlek. Börs.
12.58 Tidssignal.
13.00 Skoloradio.
13.30 Tonerna de gå...
14.00 Smått och gott.
14.30 Svenska romanser.
14.45 Henry Hansens spelmansok-
tett.
15.00 Riksronden.
15.10 Radiofiljetongen.
15.35 Besöksid. Önskeskivor för
sjukskrivna.
16.35 Bottinsk skårgård — Helm-
sarsen i norra Kvärken.
17.00 Sjörapport.
17.10 För flickor och pojkar.
17.35 Rytmsk underhållning.
18.00 Grammofonmusik. 1. Jeux
d'eau (Ravel) Walter Gieseking.
piano. 2. Sérénade flor-tine (Hen-
ri Duparc) Léopold Simoneau, sång.
Allan Rogers, piano. 3. Marche
écossaise (Debussy). Franska ra-
dions nationalkorster Dr. Désiré-
Emile Inchebrecht. 4. Chère nuit
(Alfred Bechelet) Nan Mellem-
sang. Gerald Moore, piano. 5. Ur
"Friederike" (Lohar) Solister, kör
och orkester Dir: Heinz Sandauer.
6. Souvenir (Franz Drlia) Alfredo
Campos, violin. Eric Gritton, piano.

TORS DAG Program 2.

17.00 P 2-timmen.
17.00 Nyheter.
17.05 Grammofonmusik.
17.55 Nyheter.
18.00 Radioskolan.
Bonjour Monsieur Leroux!

7. Marimba (Agustín Lara) María
Teresa, sång. Terig Tucos orkester.
8. Baquet de rêves (Heinz Gietz).
Marcel Feijoo orkester. 9. Prima-
vera (Colosimo-Rybrant) Bo Lot-
bom, sång. Karl-Olof Finnbergs or-
kester. 10. Foktrottoppur Willy
Schohrens orkester. 11. För evigt
(De Simone-Capostoli-Welbo) In-
ger Juul, sång. Henry Fox orkester.
12. Caporal polka (C. di Duca) Mu-
setteensemblen från Rue de Lappe.
18.50 Meddelanden.
18.55 Väderlek.
19.00 Nyheter Dagens eko.
19.30 Sag det med musik.
20.00 Teaterönd redigerad av Claes
Hoogland.
20.25 Uppsläslåtar för två nyckel-
bågar.
20.35 Vi har hittat på något nytt!
Originalt och nyttigt i tävlingen
om vardagsaktualisering.
21.00 Önskeskivor för musikälska-
re landet runt.
22.00 Cancerforskare i arbete.
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30-23.00 Godnattmusik.

FREDAG Program 2.

17.00 P 2-timmen.
17.00 Nyheter.
17.05 Grammofonmusik.
17.55 Nyheter.
18.00 Grammofonmusik.
18.15-18.35 Lokalt över P 2-
sändaren i Kiruna.
Från Gruvans dag.
18.20-18.50 Regionalt över
östgötadistriktet.
Kring en längsgräs.
18.35-18.50 Regionalt över
Norrbottens län.
Regionalt över västra Sverige:
Västervik.
Regionalt över Skåne och
Blekinge:
Sydkartan.
18.50 Meddelanden.
18.55 Väderlek.
19.00 Nyheter Dagens eko.
19.30 Ordbrilheten i ny
belysning.
20.00 Georg Friedrich Händel.
Sonate F-dur för violin och
generalbas.
20.15 Lite gammaldags.
Förtröelse kvar åttonde dag
med Rustan Alveby
och många flera.
21.00 Journalen.
21.30 Vava naturlig och vara
sig själv.
21.45 Mosebacke Monarki.
Överföring från Radio
Mosebacke.
22.00 Selja Lampila
sjunger till Leif Asps trio.
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30-23.00 Oms och sambeskat-
ning i Filip den skönes Paris.

Danska radioprogrammet fredag.

13.00 Århus Byorkester spiller.
13.20 To skud. 3. afsnit. 13.55 Da-
gens valutakurser. 14.00 Kvinder-
nes eftermiddagsprogram. 14.35-
15.30 Musik til arbejdet. 16.00
Violin og klaver. 16.20 For piger
og drenge. 16.50 Grammofon.
17.10 Schubart. 17.30 Børskurser,
varonoteringer etc. 18.00 Steffen
Steffensen læser nogle af sine
jyske digte. 18.20 Andelige sange.
18.40 Aftenens program. 19.00
Aktuelt kvarter. 19.15 Vers og
viser fra aviser. 19.35 Chomin
20.00 Reportage. 20.25 Joy Hy-
man synger. 20.45 Orientering.
21.20 Dansk folkesang. 22.15-
23.00 Bridge i radioen.

Program II. 18.00 Musik ved

spisetid. 18.40 Aftenens program.
19.00 Aktuelt kvarter. 19.15 Sky-
der vi spurve med kanoner? 20.00
Carl Maria von Weber. 20.30 Fo-
redrag. 20.45 Glimt fra revyerne
i 1948. 21.15 Radioteater. 22.15-
23.00 Århus Studenterrevy 1960.

VECKANS SVENSKA TV.

Torsdag

18.00 För flickor och pojkar:
Bom — den lille trumslagarpojken.
18.10 Kattresan av Ivar Arosenius
till musik av Sven Erik Bäck.
18.25 Stora syster och lillebror.
Dialog av Astrid Lindgren. 18.35-
19.00 En värvintersaga. Barnballett
av Birgit Boman. 20.00 Aktuelt.
20.30 Hästbrett, lejonpang, chinchil-
lor. Veterinär Erik Borg kåserar
om djur och djurskallar. 20.50-
21.45 Vår tids historia: Det första
världskriget. Andra delen av NBC:s
dokumentärserie för television.

Fredag

18.00-18.30 För flickor och poj-

kar: Kapten Bäckdahl. 20.00 Väd-
ret inför veckohelgen. 20.05 Bland
oljekakor, lishyvlar, damejanner
och delakoffertar. Ett tekniskt ma-
gasin med Åke Åberg och Erik
Bergsten. 20.35-22.00 TV-teater:
Slå nollan till polisen. Kriminal-
pjäs av Frederick Knott.

VECKANS DANSKA TV.

Torsdag

15.30 Velkommen til Holbak.
(For de 6-10-årige). 20.00 Aktuelt.
20.20-22.00 Vintersolhverv. Fjern-
synsteater opfører Maxwell An-
dersons skuespil.

Fredag

15.30 Hobbygaden. (For piger og
drenge). 20.00 Aktuelt. 20.20 På
eventyr i Det røde Hav. 20.50
Sportsorientering. 21.10 Salomo.
Opera i 1 akt af Richard Strauss
efter Oscar Wildes digtning. 22.25
Pressens Radioavis.

Den franske filmkomikern Tati,
honon som många minns från
den underbara filmen Mon Oncle,
skulle föreställas för president de
Gaulle. Trots allt var den tjänst-
görande protokolltjänstemannen
inte alldeles säker på att de Gaulle
kände till Tati — varför han
vid presentationen ville hjälpa
presidenten på traven genom att
diskret viska:

— Onkel...
— A javisst, sa de Gaulle älsk-
värt vändande sig till Tati, jag
tyckte väl att jag kände släkt-
draget...

— Nej, min vän, där är en skill-
nad, ja, en klär" och tydlig skill-
nad. De icke-troende läsa och
bedja ovilligt, men de erkänna
icke detta vare sig inför sig

själva eller inför Gud. De tro-
ende ha kvar den gamla männi-
skans obenägenhet för Gud och
hans ord, men de lida därav, de
frukta för det och erkänna det.
Och i samma ögonblick få de
förlåtelse för det, ty Jesu Kristi,
Guds Sons, blod rensar från all
synd, som vi bekänna för ho-
nom.

Så går det till att hungra och
törsta. Vi äro mest böjda för att
mena, att törsten efter Gud är
en angenäm förmimelse. Men
det är misstag. Törsten erfaras
ju så, att vi få känna, huru tom-
ma vi äro och huru fjärran från
Gud, otäckliga att bedja och lä-
sa och vandra med Gud i var-
dagslivet. Detta är ju smär-
sam, men på samma gång häl-
samt. Så är det som vi få be-
hov av Gud och hans nåd.

Och till alla sådana själar
kommer budskapet: "Upp alla I,
som ären törstiga, kommen hit
och fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ch fän vatten, och I som inga
penningar haven, kommen hit o-

ETT ORD
PÅ VÄGEN

Den som äter mitt kött och
dricker mitt blod, han förbli-
ver i mig och jag i honom.
Joh. 6: 56.

I går talade vi om det hjärta
som står i levande förbindelse
med sin Frälsare. Jag förmodar
att då mer än en satt och suc-
kade: "Detta passar ic

JOHAN JOHANSSON

Några anteckningar
kring ett 100-årsminne

tidningspressens pionjär och fostrare

I februari 1860 kunde man i flera huvudstads- och landsortstidningar läsa följande lilla döds-annons:

Tillkännagives
att
Kongl. Sekreteraren, Fil.
Magistern
Farr Johan Johansson
stilla afled
i Stockholm, Fredagen den
10 Febr. 1860, kl. 1/2 3 f. m.
uti en ålder af 67 år, 3 måna-
der o. 16 d.;
djupt sorjd oc. saknad af
friska, barn o. talrike vänner.

I en dödsruna, skriven av författaren August Blanche några dagar senare, hette det:

"Johan Johansson opererade starren, öppnade nationens ögon, bröt up, utanläst och blåste lif och anda i lerklym-
pen. Och kartan blef sanning, pressen en makt. Och kan der-
före Johan Johansson med skäl
kallas publicitetens fader i
Sverige. Han var plogbilen
som jick förut öfver det oänd-
liga och stenbundna åkerstyc-
ket".

I moderna uppslagsböcker har Johan Johansson hamnat djupt i skuggan av sådana bjässar som Lars Johan Hierta, Georg Scheutz och andra, men han be-
tecknas dock fortfarande som
tidningspressens store pionjär o.
fostrare".

Johan Johansson föddes den 25
augusti 1793 i södra Dalarna,
där fadern var inspektör vid
Norms bruk. Redan som elva-
åring inskrevs han som stude-
rande i Uppsala, där han sedan
stannade i femten år och pro-
moverades till filosofie magis-
ter 1818. Året innan hade han lä-
tit anteckna sig som en o.kansist

I Kanslistyrelsen samt i handels-
och finansdepartementet, men
efter moget övervägande beslöt
han sig slutligen för att överge
ämbetsmannabanan och helt äg-
na sig åt publicistisk verksam-
het.

År 1820 började han, tillsam-
mans med mångfrestaren Georg
Scheutz, att utge tidningen Ar-
gus, ett litterärt, politiskt och
kommersiellt organ, som fortlev-
de till 1836, dvs. sex år in på det
märkliga artionde som såg Hier-
tas Aftronbladet födas.

I början tog Scheutz mycket
aktivt del i tidningens skötsel,
men efterhand övertogs redak-
tionsbestyren helt av den ener-
giske och envisa Johan Johan-
sson, vars penna retade maktha-
vande och vanligt folk i så pass
hög grad, att indragningsmakten
blandade sig i spelet.

Johansson var en mångkunnig
man, som bl a även i eminen-
t grad behärskade juridikens in-
gångar, men detta hindrade inte
att myndigheterna ofta blev ho-
mot för hårknäcka. Efter för-
sta tidningsindragningen döpte
han om sitt blad till Argus II,
och efter andra indragningen
blev det Argus III. Småningom
blev det Nya Argus, men då
började illvilliga motståndare ge
ut motorgan med namn sådana
som Argus i Olympen, Fenix den
tredje osv och upplagan för Nya
Argus sjönk i samma mån som
motståndarna blev fräckare och
roligare.

Dessutom var det naturligtvis
i längden omöjligt att hålla Af-
tronbladet stängd — ty den tin-
dingen hade ju, som Tegner ö-
rinskt uttryckte det, "blivit sven-
ska folkets bibel". Johansson tog
det nödvändiga nedläggandet av
sin tidning med jänmod och
fortsatte sin publicistiska verk-
samhet i andra tidningar, både i
Stockholm och landsorten. Om
Lars Johan Hierta sade han dock

vid ett tillfälle: "... denna orm
som man gått och närt vid sin
barm".

Johan Johansson sysslade även
med diverse översättningsarbeten
samt utgav då och då digra bro-
schyrer i handelspolitiska äm-
nen. Hans stil var diffus och
slungande, men ingen kunde
frånkänna honom hans enastän-
de förmåga att sätta sig in i ett
ämne och betrakta, beskriva och
dissekera det utifrån alla tänk-

JOHAN JOHANSSON
"Tidningspressens fostrare"

bara — och många gånger även
otänkbara — aspekter. Någon
humorist var han förvisso inte
— han ansåg det ovärdigt en tin-
dingsman att behandla allvarli-
ga ting "med en mera lekande
framställning" — men stod för
sitt ord gjorde han.

Självfallet gjorde han liksom
flertalet andra tidningsmän sina
klavertramp. Han bad aldrig om
ursäkt för dem, men i gengäld
försökte han alltid att till det y-
tersta reda ut begreppen både för
sig själv och läsarna. Varje mis-
stag måste till varje pris rättas

till, även med risk för att det he-
la rasade hän mot det absurda.

Ingenting fick någonsin be-
traktas som omöjligt och olös-
ligt. Han gav sig frejdigt in på
alla slags problem och ämnes-
områden och blev därigenom
med tiden en oerhörd beläst
man. För allätaren JJ var be-
greppet "Det vet jag inte" helt
enkelt otänkbart. "Det man inte
vet, det tar man reda på", löd ett
av hans valspråk.

Både andligt och fysiskt var
han en kraftgestalt. Ibland var
han fattig som en lus, ibland
hade han relativt gott om slan-
tar — men ingen kunde märka
på hans yttre attityd när det var
så eller så ställt med ekonomin.
Inte heller kunde hans närmaste
medarbetare någonsin med sä-
kerhet veta om han var frisk
eller sjuk. Det berättas att han
kunde uthärda den svåraste
tandvärk och de intensivaste
magplågo: utan att förändra en
min.

JJ kunde helt enkelt aldrig be-
finna sig i vaket tillstånd utan
att arbeta. Under de sista åren
av sitt liv kämpade han en ojämn
kamp mot tilltagande ohälsa.
men gav aldrig upp hoppet om
bättre och ljusare dagar. Både
för sig själv och mänsklighe-
ten. "Ingenting är viktigare än
att känna sin egen tid", hävdade
han, och det måste nog sägas att
han gjorde imponerande försök
att leva efter den maximen.

Lars Johan Hierta och andra
storfräsare lyckades bättre med
sina tidningar och skrivelser än
den envisa dalkarlen Johan Jo-
hansson, men detta hindrar inte
att de här inledningsvis citerade
orden av August Blanche om
"plogbilen som gick förut över
det oländiga och stenbundna
åkerstycket" står sig inför ef-
tervärlden.

T. B.

Kniv med hake och spets

Vem kan tänka sig nu för tiden
att vara utan kniv och gaffel?
Och ändå är dessa ätverktyg av
jämförelsevis sent datum. Bara
för 300 år sedan åt man allmänt
med fingrarna, från den högsta
till den lägsta, och innan des-
sa båda redskap kom i allmänt
bruk hade de att kämpa mot
hårnackade fördomar.

Kineserna, världens äldsta
kulturfolk, åter ännu i dag som
för tretusen år sedan med pin-
kar, av trä eller elfenben. Fol-
ket i Assyrien, Egypten eller
gamla testamentets judar kände
de inte till något slag av ät-
verktyg. I Nya Testamentet fö-
rekommer i grekiska texten ett
ställe, där det uttryckligen står
att Jesu lärjungar förde maten
till munnen med fingrarna.
Till och med i det gamla Grek-
lands hösta blomstringstid före-
kom vid gästbuden varken
kniv, gaffel eller sked. I köken
använde man sig dock av kni-
var och maten sattes fram i sön-
derskuret skick. Soppa åt man
inte alls i Hellas. Råkade ma-
ten vara för varm skyddade
man fingrarna med ett slags
fingertutur. Såsen slevade man
i sig med en liten bräskiva,
som efter väl förträtt värv helt
sonika kastades under bordet.
Romarna använde ett slags sle-
var vid dryckeslagen, men till
maten hade man ingen tanke på
att använda dem. Gafflar använ-
de man sig av att för att resa
stormtegar vid erövringar av
borgar, men kniv och gaffel att
äta med kände man inte alls

Först mot slutet av 1500-talet
förekom i enstaka fall i Italien
att man använde gafflar vid
borden, vilket dock ansågs som
en oerhörd lyx, som endast få
utvalda hade möjligheter att
briljera med, och i kyrkorna
predikades det våldsamt mot
denna nymodighet. Då en för-
näm i Venedig råkade
ansågs prästerna detta vara ett
Herrans straff. Damen hade
nämligen under sin livstid fört
ett syndigt leverne genom att
stoppa maten i munnen med gaf-
fel.

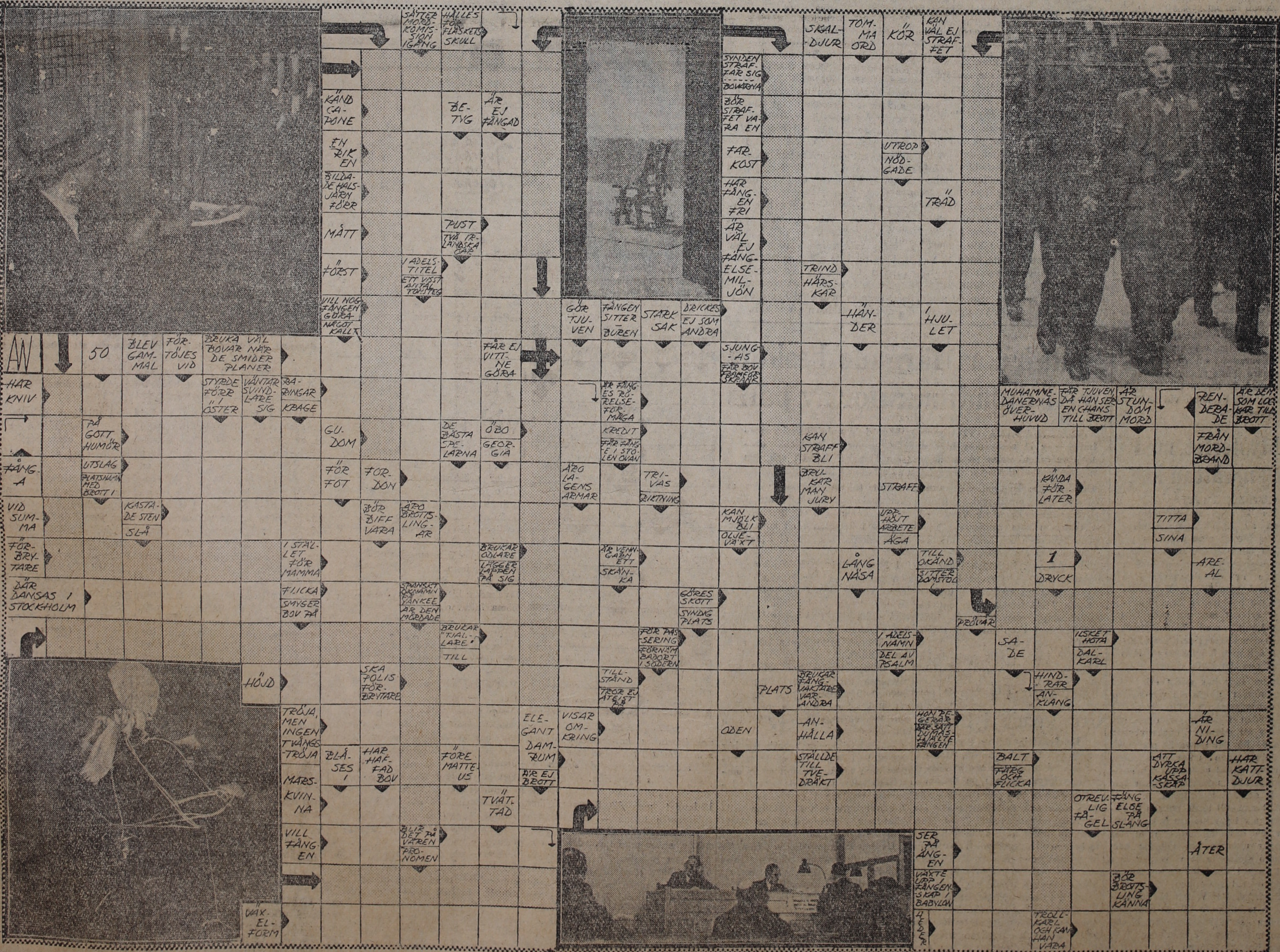
Man hade mycket roligt hos
den stora almänheten i Frank-
rike under 1600-talet åt hovets
bruk att äta med kniv och gaf-
fel. Och i England kallade man
ett tag italienarna för "skalm-
bärare" på grund av deras bruk
att bära gaffeln med sig i en li-
ten läderväska — gafflarna ha-
de då två skalmar eller klor. I
Skottland var munkar och nun-
nor strängeligen förbjuda att
så sent som 1750 bruka gafflar.
Och det är inte alls så län-
ge sen det endast var i förnä-
mare familjer på spanska lands-
bygden och Sicilien som man
använde sig av gafflar vid mål-
tiderna. Förresten var det inte
allt länge sen man dukade utan
gafflar i de svenska bondehem-
men.

Bruket av gaffel blev mera
allmunt i slutet av 1700-talet
och på samma gång kom ock-
så skivlen av trä eller ben på
borden. Både skedar och gafflar

var ganska små och kortskaf-
tade. Gaffeln var en sådan dyr-
grip att man gärna bar den med
sig vart man gick. På 1800-talet
fick gaffeln tre klor och slutli-
gen fyra och i det skicket kän-
ner vi väl bäst igen den. Den
blev också större och större och
tillverkades av olika metaller
allt efter tycke och lägenhet.
Den blev nu ett så omtöckt verk-
tyg att kniven började känna
sig förbigången.

Bordskniven ja, den fanns re-
dan under 1300-talet, men an-
sågs då som den verkliga ärti-
taten och var säkert det dyrba-
raste hushållsredet. Blott de alla
förnämsta hade råd att bestå
sig med egen kniv. Riddaren
bar den vid bället, damerna vid
eller i sin väska — den så kal-
lade "Gretchenväskan", som
faktiskt var modern igen vid ti-
den strax före sekelskiftet.
Bordskniven hade på långt när
inte så stora svårigheter att
kämpa för sin existens som gaf-
feln. Redan 1311 talar man om
knivsmedens skrå i Augsburg.
Nu gjorde man knivar med en
hake eller en spets på skftet
för att man lättare skulle kun-
na plocka åt sig maten. Senare
försågs den med en liten gaffel,
som likt våra fällknivar kunde
fällas in i skftet. Kniv och gaf-
fel var dock ganska sällsynta
ting ända tills skrävtågets upp-
hävande frambragte en större
färdigfabrikation av dessa för oss
oumbärliga redskap.

L. J.

VILL NI
veta vad som händer i södra
Halland?
Prenumerera då på ortsorganet
LAHOLMS TIDNING

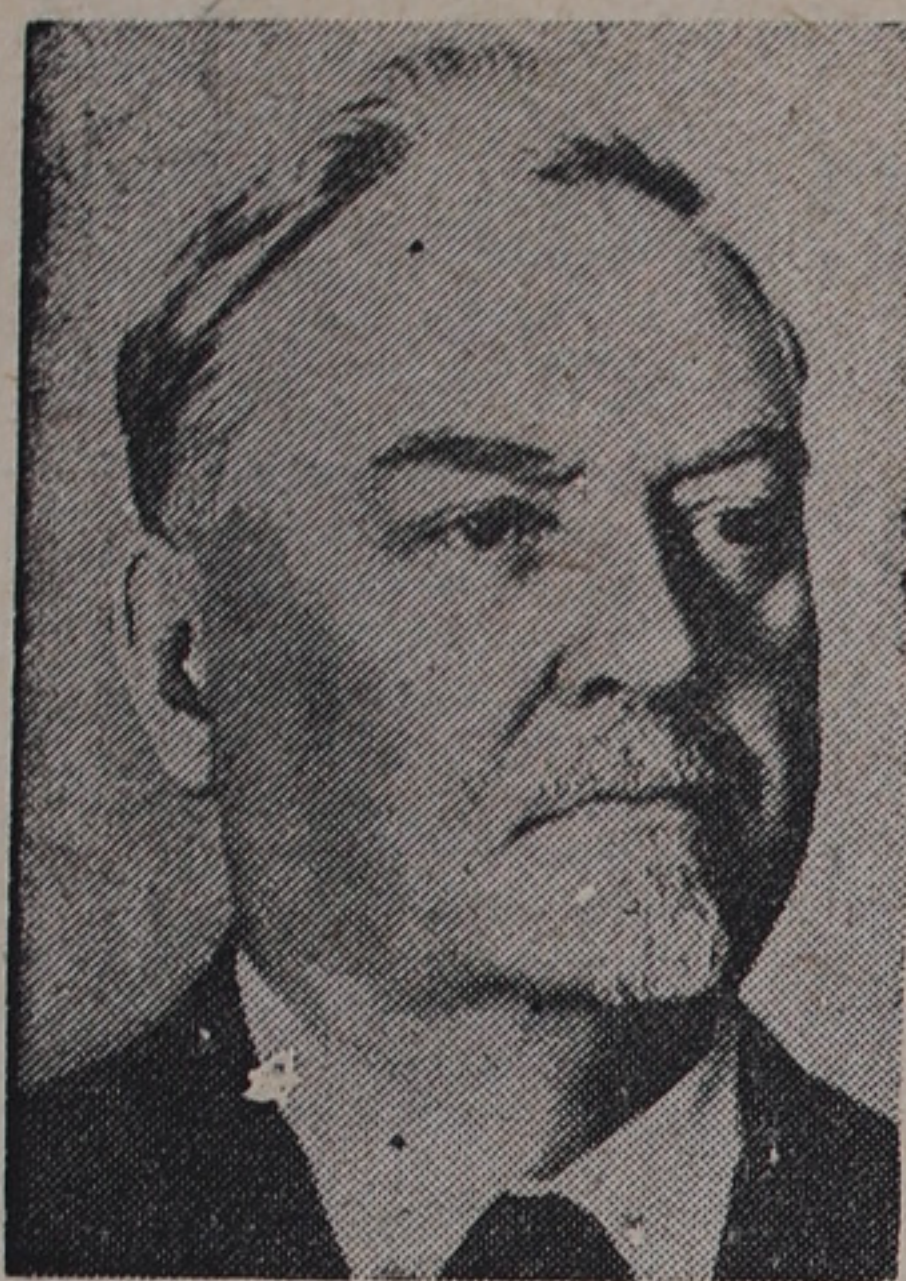
LAHOLMS TIDNING

TORS DAGEN DEN 24 MARS 1960

SÖKER NI
kontakt med befolkningen
i södra Halland?
Annonsera då i ortsorganet
LAHOLMS TIDNING

Chrusjtjov bönföll de Gaulle om allians mot "okänd" aggressor

PARIS (TT—AFP) Ryske regeringschefen Nikita Chrusjtjov inledde på onsdagen sitt officiella besök i Frankrike med att uppmana världsländan att tillsammans med Sovjetunionen inta en gemensamt ståndpunkt mot aggressiva krafter vilka han inte närmare identifierade.

Nikolaj Bulganin,
Soviets förre regeringschef.

BULGANIN är entledigad Statsfientlig?

MOSKVA (TT—AFP) Sovjetunionens förre regeringschef Nikolaj Bulganin har entledigats från sin post som ordförande i det regionala ekonomiska rådet i Stavropol, meddelar välbekantade källor i Moskva.

Bulganin gick med på att avgå efter ett längre samtal med Chrusjtjov i Moskva. Han medgav att han ständigt kritiserats på sin nya post i Stavropol.

Bulganin bor nu, enligt DPA, i Moskva och har en pension på 3.000 rubel i månaden.

Han avsattes som regeringschef sedan han anklagats för att ha tillhört en "partifientlig grupp". Bulganin bestridde emellertid i detta sammanhang aldrig officiellt som "statsfientlig".

Explosion skadade två

YSTAD (TT) Två personer från ystadstrakten fick livsfarliga spliterskador vid en explosion i Ystad hamn på onsdagskvällen när de höll på att elda upp skräp på kajen.

Männen som är anställda vid en skrotfirma i staden hade gjort upp eld på själva kajen och av misstag slängt en låda signalraketer i lågorna. Avsikten var att raketerna som förvarades i ett skjul i närheten senare skulle sänkas i havet. De skadade fördes till lasarettet i Ystad, där de ännu vid 18.30-tiden opererades.

Mysteriet med Dansrätten löst

GÖTEBORGS (TT) En 22-årig statstjänsteman, som av kriminalpolisen misstänks för en mängd stöldar på olika danssalonger i Göteborg, greps sedan en man sett honom stjäla ur en dans väska på danssalongen Vägen. Kriminalpolisen har under flera månader arbetat med att söka lösa mysteriet med "dansrätten", som den klädförige tjuven kallas, och man hoppas nu att man fått upp det rätta spåret.

Under 1960 har minst ett 30-tal anmälningar gjorts om väskstöldar på danssalongerna. Tjuven passar på medan flickorna är uppe och dansar att stjäla ur deras väskor, som då för det mesta är placerade på småborden, längs dansgolven. När han vittjat väskorna och portmonnäernas innehåll brukar han kasta dessa i toaletterna.

Allt som allt torde polisen få undersöka ett par hundra fall av stöldar på dansställen. Hur mycket pengar mannen har kommit över genom stölderna är ej bekant men det torde i alla fall röra sig om belopp över tusenlappen.

Stadsfiskal B Wendt får på torsdagen ta ställning till om man skall begära statstjänstemannen häktad som misstänkt för stölderna. Tidigare har 22-åringen inte straffats för något brott.

Chrusjtjov framkastade detta storpolitiska förslag kort efter det att han stigit ur sitt plan på Orly-flygfältet tillsammans med maken fru Nina, sonen Sergej, dottrarna Elena, Julia och Rada samt Radas man, redaktören för Isvestija Alexej Adzubej. Han mottogs med all tillbörlig pomp och ståt av president de Gaulle själv.

Det var första gången som Chrusjtjov satte sin fot i Frankrike, ett land där var femte väljare röstar för kommunisterna och ändå är en hörnsten i västerlandets försvarsbyggnad. Parisarna gav honom ett hjärtligt och artigt mottagande utan att hänge sig åt någon översvallande entusiasm.

Enligt en uppskattning stod 80.000 och hurrade när presidenten och hans gäst färdades in till staden från Orly-flygfältet och körde genom de södra förstäderna till stadens hjärta där Chrusjtjov med följe får bo i utrikesdepartementets kungliga svit.

SPIK PÅ VÄGEN

Hyllningarna fortsatte när Chrusjtjov och presidenten efter lunch på Elyseepalatset gjorde en paradfärd längs Champs-Élysées till triumfbågen där den ryske gästen nedlade en krans. Inga intermezzon satte några fläckar på bilden av ett lyckat statsbesök men så var också 12.000 poliser på alerten, beredda att ingripa vid minsta tillbud. Ett mindre attentat avvärdades. Någon hade strött ut spik på Chrusjtjovs väg i hopp om att det skulle bli punkteringar och allt möjligt roligt. Ett par gatsopare avlägsnade faran med ett par raska svep med kvasten.

Chrusjtjovs första dag i Frankrike präglades helt av det ceremoniella med lunch och middag på presidentpalatset och inskjutit där emellan de gängse kransnedläggningarna på den ökande soldatens grav och vid motståndsrörelsens minnesrum.

Chrusjtjov föreföll något trötta, magrare och mindre sprudlande än vanligt men var på fint humör. Han skämtade med de Gaulle på flygfältet om deras olika sätt att tala. Den franske presidenten talade utan koncept när han hälsade Chrusjtjov välkommen och gästen läste upp sitt svar. Chrusjtjov sade att han kunde tala utan koncept, han också — men det blir senare.

Före lunchen fick de båda statsledarna tillfälle att samtala på tu man hand men de trängde inte djupare in i de problem som de skall diskutera senare. På torsdagen

träffas de båda statsmännen enskilt änyo och då är det möjligt att de tillkallar några av sina rådgivare. De båda utrikesministrarna Couve de Murville och Gromyko skall också överlägga på torsdagen.

VARNAR FÖR TYSK MILITARISM

Chrusjtjov mottog på eftermiddagen en delegation från den kommunistdominerade freds rörelsen samt flera deltagare i det första franska parlamentsbesöket i Sovjetunionen 1956.

För oss är tyskarna bara farliga på så vis att de kan sätta igång ett krig, sade han vid detta tillfälle. Men, fortsatte han, inte ens en galen tysk militarist skulle ta risken av ett krig mot oss, ty det vore detsamma som självmord.

Det andra världskriget skulle ha kunnat förhindras av Sovjetunionen och Frankrike tillsammans, men de som hatade Sovjetunionen ville dirigera Hitlers verksamhet österut. Vi kan inte låta ett sådant fel hända två gånger och inte heller att Hitlerismens kvarlevor än en gång driver oss mot varandra. Jag vill ha vänskap med tyskarna. Vi har goda relationer med Östtyskland. Vi vill också ha vänskap med Västtyskland, men vi vill inte se en pånyttfödelse av en mycket farlig militarism i Europa, sade Chrusjtjov.

UNGERSK FLYKTING BAD NINA OM HJÄLP

Fru Nina Chrusjtjov och hennes tre döttrar hälsade på i Neckersjukhusets barnklinik, eskorterade av madame de Gaulle. Två små patienter överrättade blommor åt de båda äldre damerna och tre små barn som nyligen hämtat sig efter en dust med polien, gav var sin bukettt värbommor åt Julia, Rada och Helene.

När sällskapet kom ut från sjukhuset trängde sig en ung, tvärligt klädd kvinna fram ur mängden av åskådare och kastade sig på knä framför fru Chrusjtjov. Snälla... ge henne tillbaka till mitt, rädda henne, stamade hon. Tolken förklarade att kvinnan var unggersk flykting och att hon bad om hjälp att få tillbaka sin sexåriga dotter som blivit kvar i Ungern. Leendet dog på fru Ninas läppar, hon försökte lugna kvinnan med några ryska ord: "Ja visst, naturligtvis, naturligtvis". Kvinnan räckte fram ett brev med de närmare detaljerna och fru Chrusjtjov tog emot det. Snyftande leddes hjälpsökerskan ropa likadant. Strax därpå blev det slagmål och sedan kom polisen.

KUNGLIG KVINTETT. Överstående bild är den första officiella bilden på hela den engelska kungafamiljen sedan den nye lille prinsen kom till världen. Han ses här i drottning Elisabeths armar och beundrande lille prins Andrej ses drottningens gemål prins Philip samt prins Charles och prinsessan Anne.

Kring Chrusjtjov

En grupp ungrear i Strassburg placerade på onsdagen tända ljus med inskriptionen "För Ungerns martyrer" i Strassburg-katedralen. Ljusen skall brinna till den 3 april, då Chrusjtjov lämnar Frankrike.

"Glöm inte Budapest" stod det på onsdagen målat här och var i Strassburg. Inskriptionerna avlägsnades genom polisens försorg.

I Paris hittade polisen en övergiven resväska vid kanten av en gata där den ryske gästen skulle färdas. På väskan stod skrivet: "Tack tack Chrusjtjov". Desameringsexperter öppnade väskan med alla försiktighetsmått och fann att den var tom.

En kvinna bland de tusenden som stod på en trottoar och väntade att få se Chrusjtjov och presidenten de Gaulle kör förbi fick plötsligt ett hysteriskt utbrott och började skrika: "Chrusjtjov mördare". Genast började flera av de omkringstående ropa likadant. Strax därpå blev det slagmål och sedan kom polisen.

ROBERT SOBUKWE
panafrikanska kongressens ledare,
som kallat till motstånd mot passersedelstvänet för de svarta i Sydafrika.

I landet men det ligger alltför spänning i luften — risk för nya "explosioner" är alltför överhängande, anser man i poliskretsar.

Robert Sobukwe, panafrikanska kongressens riksdagsordförande, och 12 andra afrikanska ledare, stod inför rätta på onsdagen vid rättshuset i Johannesburg åtalade för uppvigling. De skall kvarstå till den 26 mars. En begäran från dem att få övervara begravningen av kiravallöfrens avlogs.

Kampmann åter till storms mot tullfrihet på färjorna

KÖPENHAMN (TT—RB) Stats- och finansminister Viggo Kampmann sade på onsdagen i riksdagen att han än en gång ämnar undersöka möjligheterna att upphäva tullfriheten för den sprit och den tobak som säljs på de korta öresundsöverfarterna.

Kampmann besvarade en fråga från vänstrepräsidenten O Kryger, Helsingør, som ville veta om statsministern genom förhandlingar med de svenska myndigheterna ämnade uttröna utskifterna att få tullfriheten hävd. Kryger ansåg att det med tanke på den senaste tidens utveckling nu skulle vara möjligt att komma till tals med svenskarna.

Kampmann erinrade om att han redan vid sitt tillträde som finansminister ville upphäva tullfriheten. Mitt försök blev dock inte särskilt väl mottaget, sade han, tvärtom utsattes jag för angrepp. Jag har dock inte ändrat inställning och skall därför göra ett nytt försök, även om jag tror att det inte finns skäl att vara alltför optimistisk.

Kryger frågade därefter ministern för offentliga arbeten Kai Lindberg om han för sin del ville bidra till att skapa drägliga förhållanden på statsbanornas öresundsfärjor, där hyfsade passagerare nu riskerar att bli trakasserade.

Dödsbrändes vid svedjning

67-åriga Werner Andersson, Lyråsen, Förelämnades på onsdagen under gräsräddning. Inga vittnen till olyckan finns. Andersson skulle bränna gräs vid torpet Helltorp i Skånings Åsaka, och elden har tydligen blivit honom övermäktig. Grannar larmade brandkåren i Skåra då elden spred sig. Brandmännen fann Andersson liggande död vid en dikeskant. Den förölyskades kläder hade av allt att döma fattat eld.

Två små barn drunknade

Två små barn drunknade på onsdagen i Helgasjön vid Bergsnäs utanför Växjö. De omkomna är fyraåriga Ann-Kristin Persson, enda barnet till poliskonstapel Roland Persson, samt fyraåriga Mats Peter Görran Klarström, son till kamrer Göte Klarström. Bägge familjerna bor i Bergsnäs, Helgevarna.

Barnen hade gått hemifrån för att leka tillsammans. Då de blev länge borta började man söka efter dem och en timme senare fann deras mödrar dem i vattnet. Alla upplivningsförsök med såväl mun mot-munmetoden som senare med hjärtmassage på Växjö lasarett var förgäves.

Riksdagen gav utskottet hästaveln på återremiss

Med jordbrukshuvudtiteln började andra kammaren sitt arbete på onsdagen. Första kammaren som tog ärendena i en annan ordning kom fram till jordbruksfrågorna först på eftermiddagen men hann också avverka större delen av dem innan man bröt för middagssrast. Här hände det helt överraskande att kammaren med 56 röster mot 53 biföll ett yrkande av hr Elowsson i Kristianstad (s) om återremiss till jordbruksutskottet av frågan om stödet åt hästaveln. Andra kammaren hade tidigare utan debatt och rösträkning tagit utskottets förslag.

Utskottet ville inte godta den minskning från 750.000 till 500.000 kr av ramen för stöd till varmbloodsavlens som jordbruksministern hade förordat utan föreslog en vidgning som dock inte ansågs behöva medföra någon ökad medelsanvisning. Hr Elowsson i Kristianstad (s) tyckte att utskottets utlåtande var "grumligt" och hade inte kunnat räkna ut hur mycket dyrare dess förslag ställde sig jämfört med jordbruksministerns. Det var därför han yrkade återremiss. Rätt att återremittera tillkommer enligt riksdagsordningen varje kammar för sig. Men när den ena kammaren funnit saken fullt utredd och fattat definitivt beslut medan den andra yrkat återremiss har praxis hittills varit att utskottet hemställer att även denna kammar skall fatta ett avgörande beslut. När jordbruksutskottet på torsdagen tar ställning till saken torde man därför kunna vänta att det beslutar att på nytt lägga fram förslaget för första kammaren.

Kamrarna var däremot definitivt eniga om att inte godta departementschefens förslag att minska anslaget till byggnadsarbeten vid lantruktets undervisningsanstalter med 0,5 miljoner. På utskottets förslag beslöt ett oförändrat anslag på 1 miljon. För första kammaren med 110 röster mot 35 och av andra med 173 röster mot 32. I båda kamrarna ventilerades också utförligt regeringens förslag om att minska antalet lantruktstacheer från 4 till 2. En annan fråga som gav anledning till långa debatter var stödet till landsbygdens elförsörjning. Här hade centerpartiet och högerledamöterna samt tre folkpartister i utskottet begärt i en reservation att bestämmelserna skulle ändras så att de i fråga om nyanläggningsbidrag fick samma innebörd som före 1 juli 1959. Det var nästan helt om detta krav som meningarna gick isär. Utskottet segrade i första kammaren med 72 röster mot 66 för reservationen och i andra kammaren med så liten marginal som 109 röster mot 107.

Seger blev det i andra kammaren för en reservation, undertryckt (Forts)

Väderbiten

Ett mäkligt högttryck täcker Skandinavien och väderleksläget undergår för närvarande inga större förändringar.

Utsikter: Svag vind. Vackert väder. Oförändrad dagstemperatur. Kattegatt: God till frisk bris omkring ost. Mestadels måttlig sikt.

För fredagen: Växlande vind. Upphållsväder. Oförändrade temperaturförhållanden.

Ingen nizzaresa medan Chrusjtjov besöker de Gaulle

KÖPENHAMN (TT—RB)

Till och med Köpenhamn har fått kännning av de säkerhetsarrangemang som de franska myndigheterna har vidtagit med anledning av ryske regeringschefen Chrusjtjovs besök.

En äldre man, som lämnade Ryssland för omkring 40 år sedan, har enligt Politiken vägrats tillstånd att resa till Rivieran så länge Chrusjtjov befinner sig i Frankrike.

Mannen uppsökte häromdagen franska ambassaden i Köpenhamn för att få tillstånd att möta vären i Nizza.

Väjde för felparkerad döddades

VÄXJÖ (TT)

Vid en trafikolycka i Almhult på onsdagen döddes 49-åriga fru Ingrid Frostensson, Almhult, maka till friskmästare Sture Frostensson.

Olyckan hände då hon på cykel väjde för en personbil som stod på parkeringsförbuden gata. Hon kom då i vägen för ett långtradersläp och överkördes av det tunga fordonet.

Det har tidigare beslutats att skyltar om förbud att stanna på det aktuella gatan skulle sättas upp.

11-årig pojke svårt skadad av påsksmäll

TRANÅS (TT)

Fyra fingrar bortslitna på ena handen och det femte svårt skadat fick en 11-årig pojke, Tomas Hellström i Tranås, då en hemmagjords påsksmäll briserade i hans vänstra hand. Den farliga pjäsen hade han tillsammans med en jämnårig kamrat funnit på gatan. Den bestod av en gevärspatronhylsa fylld med krut nedstoppad i en hagelskottihylsa. Pojken fick krutladdningen i ansiktet men undgick att få ögonen skadade. Kamraten kom undan med en chock.